

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Tumov drevored 6
5220 Tolmin
05 381 15 26
knjiznica@kcktolmin.si

LETNO POROČILO O DELU

Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2021

Tolmin, februar 2022

I POSLOVNO POROČILO

1	PREDSTAVITEV ZAVODA	4
1.1	PODATKI O ZAVODU.....	4
1.2	DEJAVNOST ZAVODA	5
1.3	ZAKONSKE PODLAGE.....	5
1.4	FINANCIRANJE ZAVODA	6
2	DOLGOROČNI CILJI	7
3	LETNI CILJI	9
4	OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	10
4.1	KNJIŽNIČNO GRADIVO.....	13
4.1.1	Nakup gradiva	13
4.1.2	Darovi.....	15
4.1.3	Odpisano gradivo	15
4.1.4	Knjižnična zbirka	16
4.2	IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	16
4.2.1	Izposoja	16
4.2.2	Medknjižnična izposoja.....	17
4.3	ČLANI IN UPORABNIKI.....	18
4.3.1	Obisk	18
4.3.2	Aktivni člani	19
4.3.3	Prebivalci in starostna struktura članov.....	19
4.3.4	Novi člani	20
4.3.5	Virtualni uporabniki	20
4.4	OSTALE DEJAVNOSTI	22
4.4.1	Dejavnosti za vseživljenjsko učenje in informacijsko opismenjevanje	23
4.4.2	Bibliopedagoško delo in spodbujanje bralne kulture za otroke in mlade.....	24
4.4.3	Medgeneracijsko spodbujanje branja	28
4.4.4	Spodbujanje bralne kulture za odrasle	29
4.4.5	Ostali dogodki in prireditve.....	32
4.4.6	Knjižnica Bovec	35
4.4.7	Knjižnica Kobarid	35
4.4.8	Potujoča knjižnica	36
4.4.9	Dostavna knjižnica	36
4.4.10	Domoznanska dejavnost.....	36
4.4.11	Oblike dejavnosti za ranljive skupine (otroke, mladino in odrasle).....	38
4.4.12	Strokovna pomoč in sodelovanje	39
4.4.13	Ostalo	39

4.4.14 Promocija knjižnice in dejavnosti	41
4.5 ODPRTOST	41
5 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC	42
6 OCENA ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIMI LETI	42
7 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA.....	43
8 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA	43
9 POJASNILA NEDOSEŽENIH CILJEV	43
10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA	43
11 ANALIZA KADROVANJA.....	43
12 INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE.....	46
 II RAČUNOVODSKO POROČILO	
1 POJASNILA K BILANCI STANJA.....	48
2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV	50
3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	52
4 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI	52
5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV.....	52
6 PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA – PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI ZA LETO 2021	53
7 POROČILO O PORABI SREDSTEV AMORTIZACIJE	53
8 POROČILO O PORABI SREDSTEV ZA INVESTICIJE V LETU 2021	53
8.1 PODATKI O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH MINISTRSTVA ZA KULTURO	53
9 POROČILO O POPISU TER POROČILO O USKLAJEVANJU PO 37. ČLENU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU	54
10 ZAKLJUČEK.....	55

I POSLOVNO POROČILO

1 PREDSTAVITEV ZAVODA

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin je javni zavod, ki so ga občine Tolmin, Kobarid in Bovec z Odlokom ustanovile leta 1999. Knjižnica opravlja knjižnično dejavnost na območju treh občin ustanoviteljic v naslednjih organizacijskih enotah:

- Knjižnica Tolmin: Tumov drevored 6, 5220 Tolmin,
- Knjižnica Bovec: Ledina 6, 5230 Bovec,
- Knjižnica Kobarid: Gregorčičeva 20, 5222 Kobarid,
- Potujoča knjižnica: Tumov drevored 6, 5220 Tolmin.

1.1 PODATKI O ZAVODU

Naziv:	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Naslov:	Tumov drevored 6, 5220 Tolmin
Matična številka:	5052980
Št. proračunskega uporabnika:	37451
Šifra dejavnosti:	92.511
Davčna številka:	94679479
Številka transakcijskega računa:	01328-6030374586 pri UJP Nova Gorica
Vpis v sodni register:	1-56-00 pri Okrožnem sodišču v Novi Gorici
Telefon:	05 38 11 526
Elektronski naslov:	knjiznica@kcktolmin.si

Organa upravljanja:

1. Direktorica

Ime in priimek:	Jerneja Berginc
Izobrazba:	Univerzitetna diplomirana bibliotekarka
Imenovanje:	1. 10. 2020
Mandat:	5 let
Omejitev:	Zastopa brez omejitev

2. Svet knjižnice

Konstituiranje:	23. 12. 2019
Mandat:	5 let
Predsednik:	Mag. Janja Barić
Člani:	- predstavniki občin ustanoviteljic: Marica Klinkon (Občina Tolmin), Darjo Volarič (Občina Kobarid) in Marija Zorč (Občina Bovec) - predstavniki uporabnikov: mag. Janja Barić, Vlado Trost (Občine Tolmin) in Erika Tuta (Občine Kobarid) - predstavniki zaposlenih: Peter Pavletič, Marijana Vajngerl, Alenka Mahajnc

1.2 DEJAVNOST ZAVODA

V letu 2021 je Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin izvajala knjižnično dejavnost na območju občin Tolmin, Kobarid in Bovec v skladu z Zakonom o knjižničarstvu (Ur. l. 87/2001 in 92/2015) in Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin (Uradno glasilo št. 2, dne 15. 4. 1999, Uradni list RS, št. 50/2016).

V skladu z 2. členom Zakona o knjižničarstvu knjižnična dejavnost zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- dejavnost knjižničnega informacijskega servisa za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu.

Kot splošna knjižnica v skladu s 16. členom Zakona o knjižničarstvu:

- sodelujemo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbiramo, obdelujemo, varujemo in posredujemo domoznansko gradivo,
- zagotavljamo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organiziramo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organiziramo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organiziramo kulturne prireditve.

1.3 ZAKONSKE PODLAGE

Poslovanje knjižnice med drugim urejajo:

- Zakon o knjižničarstvu,
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo,
- Zakon o zavodih,
- Zakon o javnih financah,
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju,
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji in aneksi,
- Zakon o javnih uslužbencih,
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu,
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic,
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe,
- Pravilnik o razvidu knjižnic,
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic,
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028),

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin,
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin in
- interni akti knjižnice in aktualna zakonodaja.

1.4 FINANCIRANJE ZAVODA

Knjižnica pridobiva sredstva za izvajanje dejavnosti:

- a. iz javnih virov za opravljanje javne službe:
 - iz sredstev državnega proračuna;
 - iz sredstev proračunov ustanoviteljic;
 - iz drugih virov v skladu z zakonom in drugimi predpisi;
- b. iz nejavnih virov za opravljanje javne službe:
 - z zaračunavanjem storitev v skladu s predpisi;
- c. iz dejavnosti na trgu, ki niso javna služba:
 - s prodajo blaga in storitev na trgu;
 - z donacijami, darili in iz drugih zakonitih virov, na način in pod pogoji, določenimi z zakonom;
 - z oddajanjem prostorov in opreme v najem;
 - iz sredstev drugih uporabnikov;
 - iz sredstev, pridobljenih na projektnih razpisih.

Glavni vir sredstev za delovanje knjižnice so bila tudi v letu 2021 sredstva iz proračunov občin ustanoviteljic, v manjši meri sredstva Ministrstva za kulturo in lastni prihodki knjižnice.

Sredstva iz proračunov ustanoviteljic

Posamezna občina ustanoviteljica je zagotavljala sredstva za delovanje organizacijske enote v svoji občini (stroški dela, materialni stroški, investicije in investicijsko vzdrževanje, prireditve in projekti ter nakup gradiva) ter sredstva za skupne stroške (zaposleni v skupnih službah in materialni stroški skupnih služb ter delovanje Potujoče knjižnice). Delež financiranja skupnih stroškov posamezne občine je bil skladno z zakonodajo določen glede na število prebivalcev.

Občine so v letu 2021 zagotavljale sredstva za delovanje knjižnice na podlagi sprejetih proračunov in Pogodbe o financiranju knjižnične dejavnosti v obliki mesečnih dotacij oz. na podlagi zahtevkov. Podobno kot v letu pred tem je tudi v letu 2021 določen del materialnih stroškov predstavljal nakup zaščitnih sredstev tako za zagotavljanje varnosti zaposlenih kot uporabnikov.

Sredstva iz državnega proračuna

Knjižnica je na neposrednem javnem pozivu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa gradiva pridobila 24.575 € (od tega 20% oz. 4.915 € za nakup e-gradiva in 80 % oz. 19.660 € za nakup izvirne slovenske literature, kakovostnih mladinskih del, publikacij v javnem interesu in zvočnih knjig) sredstev iz državnega proračuna za nakup knjižničnega gradiva v letu 2021, kar je 1.495 € več kot v letu 2020.

Na razpisu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa IKT, katerega glavni kriterij je aktualno stanje opremljenosti knjižnic z IKT, je knjižnica pridobila 1.670 € za osrednjo knjižnico, knjižnici Kobarid in Bovec sta bili uvrščeni na rezervno listo, ki se sprosti v primeru povečanja namenskih sredstev, sofinanciranje IKT za Potujočo knjižnico pa je bilo zavrnjeno zaradi sofinanciranja novega vozila.

Sponzorstva in donacije

S Kinogledališčem Tolmin je knjižnica sodelovala v projektu Od knjige do filma, kjer je kinogledališče prispevalo brezplačne vstopnice v nagradni igri. Za projekt Uganka meseca so različne založbe knjižnici podarile knjižno gradivo v vrednosti 943,90 €. Preko razpisa zavarovalnice Triglav smo pridobili sponzorska sredstva v višini 700 €, ki smo jih porabili za izvedbo prireditev v Tolminu.

Lastni prihodki knjižnice

Knjižnica je v letu 2021 lastne prihodke pridobila iz:

- nejavnih virov za opravljanje javne službe (članarine, zamudnine, opomini, tiskanje, skeniranje, medknjižnična izposoja¹).
- iz drugih virov (tisk nalepk za gradivo in bibliografski zapisi za druge institucije, oddaja prostorov in opreme, drugo).

V letu 2021 smo iz teh virov pridobili 28.260,79 € v Knjižnici Tolmin, 7.108,95 € v Knjižnici Kobarid, 6.528,50 € v Knjižnici Bovec in 372,90 € na Potujoči knjižnici; skupaj 42.271,14 € lastnih sredstev, kar je 12.226,62 € več kot v predhodnem letu in 11.151,14 € več, kot smo načrtovali. Knjižnica je bila do sredine februarja odprta le za brezstično delo z uporabniki, v začetku aprila pa popolnoma zaprta za uporabnike zaradi upoštevanja vladnih odlokov v zvezi s preprečevanjem širjenja virusa SARS-CoV-19. Terjatve do uporabnikov so mirovale le v času omenjenih omejitev.

Pridobljena sredstva je knjižnica namenila za:

- materialne stroške skupnih služb,
- materialne stroške posameznih knjižnic,
- prireditve in dejavnosti,
- investicijsko vzdrževanje.

Sredstva v višini 3.662,72 € (2.230,05 € več od načrtovanega), ki smo jih pridobili s plačili za izgubljeno gradivo in s prodajo odpisanega gradiva (v skladu s 15. členom Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva), smo namenili za nakup novega gradiva.

2 DOLGOROČNI CILJI

Strateški načrt knjižnice za obdobje 2021-2025² temelji na strategijah razvoja na nacionalnem in lokalnem nivoju (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018-2028), Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019-2030, Strategija kulturne dediščine 2020-2023, Regionalni razvojni program Severne Primorske (Goriške) razvojne regije 2021-2027 (osnutek) ter občinskih programi za kulturo).

Z zastavljenimi strateškimi cilji in izvajanjem aktivnosti za njihovo doseganje želi knjižnica izvajati raznolike knjižnične vloge v lokalnem okolju ter slediti razvoju IKT. Glede na prepoznane potrebe okolja in poslanstvo knjižnice prioritete naslednjega strateškega obdobja vključujejo predvsem področja bralne kulture, bralne in ostalih pismenosti za različne starostne skupine s poudarkom na ranljivih skupinah ter področje domoznanske dejavnosti in z njo

¹ Vrste in cene storitev, ki jih je knjižnica zaračunavala uporabnikom v skladu s predpisi, so bile določene s Cenikom storitev knjižnice za leto 2021, ki ga je Svet knjižnice potrdil na svoji 2. korespondenčni seji dne 17. 12. 2020.

² Dosegljiv na

https://www.kcktolmin.si/wpcontent/uploads/2014/09/Strateski_nacrt_KCK_Tolmin_2021_2025.pdf

povezane dediščinske pismenosti. Knjižnica izhaja iz svoje osnovne dejavnosti in obstoječih aktivnosti, ki jih skuša nadgrajevati. Pri tem je potrebno upoštevati vse omejitve, ki jih postavljajo ukrepi za zaježitev širjenja virusa SARS-CoV-19.

Strateške usmeritve

1. na področju knjižnične zbirke:

- zagotavljanje širokega in kakovostnega izbora raznolikih vrst knjižničnega gradiva za vse starostne skupine uporabnikov,
- vzdrževanje aktualnosti knjižnične zbirke,
- povečanje njene uporabe.

2. na področju uporabnikov in storitev:

- spodbujati bralno pismenost in bralno kulturo za otroke in mladino, odrasle ter starejše,
- slediti razvoju IKT na različnih področjih in krepiti vlogo knjižnice kot informacijske ustanove,
- izvajanje dejavnosti, ki krepijo socialno vlogo knjižnice v lokalnem okolju (druženje, medgeneracijsko povezovanje, večja vključenost starejših...)
- odzivanje na potrebe uporabnikov in lokalne skupnosti
- približati lokalno kulturno dediščino širšemu krogu uporabnikov,
- sodelovanje z drugimi inštitucijami, društvi in posamezniki na lokalnem in regionalnem nivoju.

3. na področju prostorov, opreme in vozil:

- prizadevanje za ustrezne (prostorske) pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti,
- vzdrževanje stavbe in prostorov vseh enot knjižnice,
- prizadevanje za ustrezno in zadostno računalniško, tehnično in varovalno opremo za izvajanje knjižnične dejavnosti in informacijsko opismenjevanje uporabnikov,
- skrb za racionalizacijo delovnih postopkov

4. na področju informacijske varnosti in e-poslovanja:

- skrb za informacijsko varnost na različnih področjih delovanja knjižnice.

5. na področju kadrov:

- permanentno izobraževanje in usposabljanje kadra s področja knjižničarske in sorodnih strok,
- spodbujanje zaposlenih pri razvijanju novih znanj in spretnosti,
- spodbujanje koncepta učeče se organizacije in prenosa znanj,
- zaposlovanje perspektivnega kadra s specifičnim znanjem.

Strateški načrt knjižnice za obdobje 2021-2025 vsebuje 13 ciljev in 30 ukrepov za njihovo realizacijo:

1. Aktualna, urejena in učinkovita knjižnična zbirka
2. Povečanje uporabe knjižnične zbirke
3. Povečanje števila uporabnikov knjižnice
4. Optimizacija dostopnosti lokalno pomembnega gradiva
5. Dediščinska pismenost
6. Povečanje uporabe e-storitev in informacijsko ter računalniško opismenjevanje
7. Vzdrževanje in prenova prostorov in opreme
8. Nadaljevanje aktivnosti za začetek rekonstrukcije in dozidave Knjižnice Tolmin

9. Pridobitev novega vozila za Potujočo knjižnico
10. Skrb za informacijsko varnost
11. Strokovno usposobljeni in odzivni zaposleni
12. Razširitev $\frac{3}{4}$ zaposlitve systemskega administratorja na polno zaposlitev
13. Razširitev $\frac{1}{2}$ zaposlitve bibliotekarja na polno zaposlitev za potrebe domoznanske dejavnosti

3 LETNI CILJI

Knjižnica je v letu 2021 načrtovala izvajanje sledečih ukrepov iz Strateškega načrta:

1. (Ukrep 1) Načrtovanje in izvajanje aktivnosti upravljanja knjižnične zbirke,
2. (Ukrep 2) Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo gradiva in branja,
3. (Ukrep 7) Merjenje zadovoljstva uporabnikov,
4. (Ukrep 8) Katalogizacija domoznanskih vsebin,
5. (Ukrep 11) Načrtovanje in izvajanje dejavnosti za promocijo domoznanskega gradiva,
6. (Ukrep 12) Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo e-virov
7. (Ukrep 13) Usposabljanja za uporabo e-virov in IKT
8. (Ukrep 14) Vzdrževanje in prilagajanje prostorov knjižnic potrebam in razvoju
9. (Ukrep 18) Podpis pogodbe o sofinanciranju
10. (Ukrep 19) Izbor izvajalca in podpis pogodbe o izdelavi vozila
11. (Ukrep 24) Permanentno in usmerjeno izobraževanje zaposlenih
12. (Ukrepa 25 in 26) Učinkovita organizacija dela in Skrb za spodbudno delovno okolje

Knjižnična zbirka:

Ukrep 1. Načrtovanje in izvajanje aktivnosti upravljanja knjižnične zbirke: z namenom aktualizacije in večjega obrata knjižnične zbirke bomo izločali zastarelo in neuporabno gradivo, neaktualno gradivo pa preusmerjali v skladišče. Z ustrezno nabavno politiko bomo skrbeli za aktualno zbirko.

Ukrep 2. Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo gradiva in branja: knjižnično gradivo bomo promovirali skozi različne bralne projekte in ob različnih priložnostih, da bi tako povečali uporabo knjižnične zbirke.

Storitve in uporabniki:

Ukrep 6. Izvedba javnomnenjske ankete in Ukrep 7. Merjenje zadovoljstva uporabnikov: v letu 2021 načrtujemo preverjanje aktualnih potreb in zadovoljstva uporabnikov.

Ukrep 8. Katalogizacija domoznanskih vsebin: z namenom optimizacije dostopa do lokalno pomembnega knjižničnega gradiva bomo redno katalogizirali tovrstno gradivo.

Ukrep 11. Načrtovanje in izvajanje dejavnosti za promocijo domoznanskega gradiva: z namenom povečanja dediščinske pismenosti uporabnikov bomo z različnimi aktivnostmi promovirali lokalno pomembno gradivo.

Ukrep 12. Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo e-virov: z namenom povečanja uporabe različnih e-virov, ki jih knjižnica ponuja, bomo izvajali različne promocijske aktivnosti.

Ukrep 13. Usposabljanja za uporabo e-virov in IKT: z namenom povečanja uporabe e-virov in izboljšanja informacijske pismenosti bomo izvajali različna usposabljanja uporabnikov in zaposlenih.

Prostori, oprema in vozila:

Ukrep 14. Vzdrževanje in prilagajanje prostorov knjižnic potrebam in razvoju: skrbeli bomo za vzdrževanje in posodabljanje prostorov vseh enot knjižnice z namenom zagotavljanja primernih pogojev za izvajanje kakovostne knjižnične dejavnosti.

Ukrep 18. Podpis pogodbe o sofinanciranju: z vsemi sofinancerji bomo podpisali pogodbo o sofinanciranju nakupa novega vozila za Potujočo knjižnico.

Ukrep 19. Izbor izvajalca in podpis pogodbe o izdelavi vozila: skladno z Zakonom o javnem naročanju bomo izbrali ustreznega izvajalca in z njim podpisali pogodbo o izdelavi novega vozila za Potujočo knjižnico ter nadaljevali s postopki izvedbe projekta.

Kadri:

Ukrep 24. Permanentno in usmerjeno izobraževanje zaposlenih: zaposlene bomo spodbujali k pridobivanju novih znanj in spretnosti z namenom zagotavljanja kakovostnih storitev.

Ukrepa 25 in 26. Učinkovita organizacija dela in Skrb za spodbudno delovno okolje: skrb za urejeno delovno okolje je skladna z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu.

Ob upoštevanju predvidenih ukrepov smo si za leto 2021 zastavili konkretne cilje glede nakupa gradiva, izposoje, obiska, aktivnih članov, novo vpisanih članov, izvedbe različnih dejavnosti ter odprtosti naših enot. Predvideli smo, da bodo imeli ukrepi in omejitve negativne posledice tudi na izvajanje knjižnične dejavnosti. Nekateri cilji tako zaradi prilagoditve delovanja in poslovanja knjižnice nastalim razmeram kljub trudu in izvedenim aktivnostim niso bili doseženi, nekateri pa preseženi.

4 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Na uspešnost delovanja knjižnice poleg dobrega načrtovanja in vodenja v največji meri vplivajo njeni zaposleni, ki so s svojim delom in prizadevanji pri zagotavljanju kakovostne knjižnične javne službe zagotovili vsebino letnega poročila o delu.

Pri realizaciji ukrepov je potrebno opozoriti, da so bili v letu 2021 še naprej v veljavi različni ukrepi za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2 (COVID-19) na območju Republike Slovenije. Izvajanje knjižnične dejavnosti je bilo med drugim omejeno z Odlokom o začasnemu omejitvi ponujanja kulturnih dejavnosti v Republiki Sloveniji, ki ga je Vlada RS tedensko evalvirala glede na aktualne razmere. Do 14. februarja smo glede na splošno neugodno zdravstveno situacijo in ob uskladitvi z lokalno civilno zaščito v naših knjižnicah omogočali izključno brezstično izposajo in vračanje gradiva ter storitve na daljavo. Skladno z odločitvijo Vlade RS so bile tudi knjižnice v času med 1. in 11. aprilom 2021 popolnoma zaprte za uporabnike. Epidemija je bila preklicana 15. junija, vendar so se razmere in ukrepi v jesenskem času ponovno zaostri. Vpliv ukrepov smo upoštevali že pri načrtovanju, zato smo nekatere zastavljene cilje visoko presegli, spet na druge so nove omejitve (npr. uvedba pogoja PCT za vstop v knjižnico) vplivale negativno.

Možnost brezstičnega prevzema in vračila gradiva, ki je v začetku leta predstavljala edini način dostopa uporabnikov do fizičnega gradiva knjižnice, smo ohranili čez celo leto in s tem kljub omejitvam glede vstopa v prostore knjižnice omogočali dostop do knjižničnega gradiva vsem uporabnikom. Ohranili smo tudi možnost pošiljanja gradiva po pošti ter konec leta pred Knjižnico Tolmin postavili paketnike, s katerimi smo članom ponudili možnost prevzema naročenega gradiva tudi izven časa odprtosti. Z učinkovito organizacijo dela in razporeditve zaposlenih urnikov odprtosti nismo krajšali, da bi uporabnike kar najmanj omejevali pri možnosti dostopa do knjižničnih storitev. Ves čas smo se trudili biti dosegljivi preko telefona in e-pošte, hkrati pa zagotavljali tako storitve neposredne kot brezstične izposoje in vračanja za

vse obiskovalce. Takšen način dela je sicer izjemno pozitivno vplival na uporabniško izkušnjo, ki se je med drugim odrazila v visoki stopnji zadovoljstva članov (Anketa o uporabi in storitvah KCK³) in tudi prebivalcev občine Tolmin (Anketa Občine Tolmin ob pripravi razvojnih načrtov⁴) s knjižnico in njenimi storitvami, hkrati pa je to pomenilo dodatno obremenitev zaposlenih. Posledično je bilo izvedenih manj internih del in nalog upravljanja s knjižnično zbirko (odpis, darovi), prednost smo dali tudi preureditvi prostorov in postavitve gradiva. Kljub velikim prilagoditvam in dodatnim obremenitvam ob izvajanju osnovne knjižnične dejavnosti smo pripravili različne dogodke tako v živo kot preko spleta in pri tem sodelovali z različnimi institucijami v lokalnem okolju. Aktivno smo skrbeli za promocijo knjižnične zbirke in dejavnosti knjižnice. Realizacijo načrtovanih dejavnosti smo prilagajali danim možnostim, daleč največ truda in energije smo vložili v našo primarno dejavnost, torej zagotavljanje čim širšega dostopa uporabnikov do knjižničnih gradiv in njihovo promocijo. Pri tem smo dosledno upoštevali smernice in priporočila NIJZ in Vlade RS. Ocenjujemo, da se je knjižnica na podlagi izkušenj iz leta 2020 tudi v letu 2021 učinkovito prilagodila danim okoliščinam in svojo dejavnost opravljala kakovostno ter v skrbi za zdravje uporabnikov in zaposlenih kljub vsemu uspešno realizirala Program dela za leto 2021 v takšni meri, kot so to dopuščale razmere, na katere nismo imeli vpliva.

Realizacija ukrepov iz Strateškega načrta:

1. Skladno z možnostmi, ki jih je dopuščala močno prilagojena organizacija dela zaradi izrednih razmer, smo izvajali aktivnosti na področju upravljanja knjižnične zbirke (Ukrep 1). Z namenom aktualizacije in večjega obrata knjižnične zbirke smo izločali in odpisali zastarelo in neuporabno gradivo, neaktualno gradivo pa preusmerjali v skladišče.
Oblikovali smo nove skupine/postavitve z namenom približati se določenim ciljnim skupinam uporabnikov (npr. čebelarstvo, resnične zgodbe, športne zgodbe, ...).
15 % aktualnost zbirke, ki predstavlja enega od strateških kazalnikov, smo zagotavljali tudi z ustrezno nabavno politiko, ki smo jo zastavili v letnem načrtu nakupa gradiva in uskladili tako z Dokumentom o upravljanju knjižnične zbirke⁵ kot s pogoji javnega poziva Ministrstva za kulturo za sofinanciranje knjižničnega gradiva.
Knjižnično gradivo smo preko celega leta promovirali (Ukrep 2) skozi različne bralne projekte in dejavnosti, preko različnih kanalov in za vse starostne skupine, da bi tako povečali uporabo knjižnične zbirke. Redno smo izpostavljali tematske nabore gradiv, izvedbo dejavnosti smo povezali tudi s promocijo knjižnične zbirke. Branje in knjige smo posebej promovirali v mesečni oddaji na lokalnem radiu.
2. Konec leta 2021 smo izvedli merjenje zadovoljstva uporabnikov⁶ (Ukrep 7). S pomočjo široko zastavljene ankete smo želeli doseči tako naše člane kot tudi tiste, ki knjižnico uporabljajo brez članstva, da bi zaznali razloge za to. Z izvedbo ankete smo zaradi izrednih razmer želeli počakati in jo zato izvedli šele v novembru. Zaradi neugodnih razmer in obveznosti opravljanja vseh nujnih dejavnosti za uporabnike nismo izvedli javnomnenjske ankete (Ukrep 6), s katero smo želeli širše analizirati okolje knjižnice in njene potencialne uporabnike. Splošno anketo o uporabi knjižničnih storitev med prebivalstvom je sicer že v letu 2020 izvedlo Združenje splošnih knjižnic⁷, izsledki raziskave so smiselna usmeritev tudi za našo knjižnico.

³ Dostopno v upravi knjižnice.

⁴ Dostopno na:

<https://tolmin2030.si/?fbclid=IwAR0udfH01tsYkOud829ogfWwi2IzYQ1VnCRtQyrbk7hyruYIDgXe7sew0ss>

⁵ Dostopno na: www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/

⁶ Rezultati ankete so dostopni v upravi knjižnice.

⁷ Dostopno na: www.knjiznice.si

Redno smo sledili aktualnim domoznanskim vsebinam, skrbeli za e-arhiviranje in z namenom optimizacije dostopa do lokalno pomembnega knjižničnega gradiva katalogizirali tovrstna gradiva (Ukrep 8). V sodelovanju z IZUM smo iskali možnosti avtorsko zaščitene objave teh gradiv znotraj platforme dCobiss.

Z namenom ozaveščanja uporabnikov na področju dediščinske pismenosti (Ukrep 11) smo v Knjižnici Tolmin postavili kotiček z domoznanskimi novostmi ter na različne načine obeležili pomembne obletnice lokalnih dogodkov (npr. kobariška in podmelška čitalnica).

Aktivnosti za promocijo e-virov (Ukrep 12) smo izvajali predvsem preko družbenih omrežij in z individualnimi usposabljanji uporabnikov ter v okviru Računalniške točke v Knjižnici Bovec (Ukrep 13). O novostih na področju različnih e-virov so se usposabljali tudi zaposleni (Ukrep 24).

3. Skozi celo leto smo skrbeli za vzdrževanje in posodabljanje prostorov vseh enot knjižnice (Ukrep 14) z namenom zagotavljanja primernih pogojev za izvajanje kakovostne knjižnične dejavnosti. V Knjižnici Kobarid smo izvedli delno prenovo parketa, v Knjižnici Bovec smo preuredili otroški kotiček in okrepili varnost pri dostopu, v Knjižnici Tolmin smo preuredili mladinski kotiček s TV. Relativno veliko vzdrževanja je zahtevalo tudi dotrajano vozilo Potujoče knjižnice.

Konec februarja smo podpisali pogodbo o sofinanciranju nakupa novega vozila za Potujočo knjižnico z vsemi sofinancerji (Ukrep 18), izvedli javno naročilo in podpisali pogodbo o izdelavi vozila z izbranim izvajalcem (Ukrep 19). Aktivnosti se nadaljujejo tudi v leto 2022.

4. Izredne razmere so zahtevale še posebej učinkovito organizacijo dela (Ukrep 25), ki je terjala veliko samoorganizacije in pozitivne naravnosti zaposlenih. Z odprto komunikacijo in korektnim odnosom smo skrbeli za spodbudno in urejeno delovno okolje (Ukrep 26). Zaposleni so se skladno z možnostmi organizacije dela zaradi izrednih razmer in skladno z njihovimi delovnimi obveznostmi ter profesionalnimi usmeritvami redno izobraževali⁸ (Ukrep 24).

Realizacija zastavljenih ciljev glede gradiva, članov in dejavnosti

Zaradi omejitev in ukrepov, ki so pomembno vplivali na celotno javno življenje, zastavljeni cilji kljub upoštevanju vpliva epidemije že pri načrtovanju, večinoma niso bili doseženi. Primarno smo se usmerjali v izvajanje vseh predpisanih ukrepov in učinkovito organizacijo dela z uporabniki, da bi zagotavljali čim širši dostop do knjižničnega gradiva. Posledično je bilo manj možnosti za interna dela, povezana z upravljanjem knjižnične zbirke, ki izkazujejo realizacijo nekaterih ciljev. Nabava in obdelava aktualnega gradiva sta potekali brez pomembnih prekinitev in skladno s predvidenimi sredstvi. Zaradi višje povprečne cene gradiva na trgu je realizacija nakupa manjša od načrtovane.

Glede na leto 2020 se je povečalo število obiskov in izposoje, kar je vplivalo tudi na višje lastne prihodke, čeprav do konca februarja in del aprila zaradi izrednih razmer nismo zaračunavali zamudnin (od 24.10.2020 dalje in od 1. do 15.4.2021). Zmanjšalo se je število aktivnih in novovpisanih članov, kar je pričakovana posledica različnih ukrepov ter omejitve dostopa tudi za knjižnice glede na pogoj preboleli-cepljeni-testirani (PCT), uveden z odlokom⁹ 6. septembra. Število dogodkov in prireditev je ob upoštevanju splošnih prepovedi in omejitev ter odpovedi dogodkov ob izjemno neugodnih epidemioloških razmerah doseglo načrtovano, glede na možnosti smo potopisna predavanja in ure pravljič v določenem obsegu izvedli preko spleta in jih objavili na Youtube kanalu knjižnice.

⁸ Realizacija načrta izobraževanj zaposlenih je priloga letnega poročila o delu.

⁹ Odlok o načinu izpolnjevanja pogoja prebolelosti, cepljenja in testiranja za zaježitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (UL RS 142/21)

	Realizacija 2020	Načrtovanje 2021	Realizacija 2021
4.1 Knjižnično gradivo			
4.1.1 Nakup (brez e-knjig)	5.101 izvod	4.522 izvodov	4.466 izvodov
4.1.2 Darovi	346 izvodov	400 izvodov	297 izvodov
4.1.3 Odpis gradiva	5.292 izvodov	3.500 izvodov	2.820 izvodov
4.2 Izposoja (brez e-knjig)	184.809 izvodov	200.000 izvodov	235.755 izvodov
Izposoja z e-knjigami	187.077 izvodov		237.469 izvodov
4.3 Člani in uporabniki			
4.3.1 Fizični obisk v knjižnici	76.598 obiskov	82.000 obiskov	85.659 obiskov
4.3.2 Aktivni člani	4.921 članov	5.000 članov	4.716 članov
Odstotek aktivnih glede na prebivalstvo	27 %	28 %	26 %
4.3.4 Novi člani	415 članov	450 članov	393 članov
4.4 Ostale dejavnosti¹⁰			
Število dogodkov	70 dogodkov	80 dogodkov	77 dogodkov
5 Odprtost	4.805 ur	5.423 ur	5.293,5 ur

Na področju investicij in investicijskega vzdrževanja je bila izvedena delna prenova parketa v Knjižnici Kobarid. Zaradi dotrajanosti je bila v večjem obsegu od predvidenega prenovljena razsvetljava v Knjižnici Bovec in dokončana preureditev otroškega kotička. V Knjižnici Tolmin smo skrbeli za vzdrževanje atrija, prenovili nedelujočo zasilno razsvetljavo ter začeli z aktivnostmi za prenovo izposojevalnega pulta, ki pa se zaradi znanih razmer in drugih obveznosti odvijajo počasi. Uredili smo tudi mladinski kotiček. V vseh enotah smo skrbeli tudi za posodabljanje IKT opreme. Nadaljevali smo z aktivnostmi v zvezi z nakupom novega vozila za Potujočo knjižnico.

Odlok o ustanovitvi zavoda tudi v letu 2021 zaradi neusklajenosti ustanoviteljic ni bil objavljen v Uradnem listu, čeprav sta uprava in svet zavoda aktivno spodbujala pristojne za ureditev področja.

4.1 KNJIŽNIČNO GRADIVO

4.1.1 Nakup gradiva

Načrtovano za 2021¹¹: 4.522 izvodov novega gradiva

Doseženo v 2021: 4.466 izvodov

Realizacija v 2020: 5.101 izvodov

Knjižnica je gradivo kupovala v skladu s strokovnimi priporočili in standardi, smernicami iz Dokumenta o upravljanju knjižnične zbirke ter v skladu s pogoji razpisa ministrstva. Kupljeno gradivo so strokovni delavci katalogizirali s pomočjo segmenta COBISS3/Katalogizacija, lokalne podatke o gradivu so vnašali v segmentu COBISS3/Zaloga. Zaradi izrednih razmer, ki so se na knjižnem trgu odrazile predvsem v višjih cenah, je bila realizacija nakupa nekoliko manjša od načrtovane, zaradi česar se je zmanjšal tudi delež aktualnega gradiva v zbirki. Ustrezna nabavna politika in aktualnost zbirke sicer spadata med ukrepe za doseganje strateških

¹⁰ Zbirna tabela odraža zgolj izvedene dogodke in nekatere razstave, ne pa vseh izvedenih dejavnosti.

¹¹ Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin v letu 2021 je dosegljiv na <https://www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/>

ciljev knjižnice, vendar sta v veliki meri odvisna od ponudbe na trgu in zagotovljenih finančnih sredstev.

Knjižno in neknjižno gradivo

V letu 2021 je knjižnica kupila **4.466** izvodov gradiva (637 izvodov manj kot v letu 2020) ali 2.162 naslovov (30 naslovov manj kot v letu 2020)¹².

Število kupljenih izvodov v letu 2021				
	2020	2021	Razlika	Delež od skupnega 2021
Knjižnica Tolmin	2.330	2.126	- 204	47 %
Knjižnica Kobarid	765	695	- 70	16 %
Knjižnica Bovec	891	770	- 121	17 %
Potujoča knjižnica	1.115	875	- 240	20 %
SKUPAJ	5.101	4.466	- 635	100 %

Razmerja	Strokovna priporočila in standardi ¹³	Doseženo razmerje
knjižno gradivo : neknjižno gradivo (izvodi)	Stopnjo obsega in prirasta neknjižnega gradiva določi knjižnica glede na aktualnost takšnega gradiva, ki je pogojena s tehnološkim razvojem.	98 % knjižno : 2 % neknjižno (4.393 izvodov : 73 izvodov)
gradivo za odrasle : gradivo za otroke in mlade (naslovi)	Delež knjižničnega gradiva za predšolske otroke, šolske otroke in mladostnike je praviloma 30 %. Knjižnica pri tem smiselno upošteva delež teh skupin med prebivalci ter prioritete med knjižničnimi vlogami.	68 % odrasli : 32 % otroci (1.467 naslovov : 695 naslovov)
strokovno gradivo : leposlovno gradivo (naslovi)	Do 50 % naslovov leposlovnega gradiva v krajevnih knjižnicah. Z velikostjo knjižnice se praviloma večja delež strokovnega gradiva.	43 % stroka : 57 % leposlovje (937 naslovov : 1.225 naslovov)

Serijske publikacije

Standardih priporočajo vsaj 100 naslovov informativnega periodičnega tiska v knjižnični zbirki krajevne knjižnice, kjer je sedež osrednje knjižnice, vendar v krajevni knjižnici ne manj kot 30 naslovov. V osrednji knjižnici je bilo obiskovalcem na voljo 131 naslovov informativnega periodičnega tiska, v naših krajevnih knjižnicah v povprečju 40 naslovov (Kobarid 42, Bovec 53 in Potujoča knjižnica 26). V številu naslovov so zajete tudi tiskane publikacije, ki jih prejemamo brezplačno.

Knjižnica v skladišču tolminske knjižnice hrani okrog 60 naslovov informativnega periodičnega tiska zaradi trajnejših vsebin in zgodovinskega pomena, ostalo se izloči iz zbirke in odpiše ob koncu leta oz. ob zaključku letnika.

Elektronske knjige

Načrtovano za 2021: 945 naslovov

Doseženo v 2021: 1.049 naslovov e-knjig + 224 naslovov zvočnih knjig

Realizacija v 2020: 902 naslova e-knjig + 121 naslovov zvočnih knjig

¹² Več informacij o nakupu gradiva v letu 2021 je v Zaključnem poročilu Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah 2021, ki je na vpogled v upravi knjižnice.

⁷ Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028), v nadaljevanju Standardi.

- E-knjige na portalu Biblos

Knjižnica svojim članom od 1. 7. 2013 omogoča brezplačno izposojlo elektronskih knjig preko portala Biblos. Na voljo je leposlovje in strokovna literatura za odrasle in mladino v slovenskem jeziku. Ministrstvo za kulturo določa, da knjižnica 20 % sredstev, prejetih na javnem razpisu za nakup knjižničnega gradiva, nameni za e-knjige.

Konec leta 2021 je bilo članom knjižnice na voljo 1.049 naslovov e-knjig v slovenskem jeziku. Članom knjižnice je bilo na voljo 18 % vseh naslovov na portalu Biblos (5.818 naslovov).

Od 1.046 licenc je bilo 241 licenc vključenih v osnovni paket uporabnine od tega 13 v paket dodanih v letu 2021) in 675 še vedno veljavnih licenc, ki smo jih kupili v preteklih letih.

V letu 2021 je bilo kupljenih 133 licenc, kar je 3 % več kot v letu 2020 (129 novih licenc).

V letu 2021 je bilo izposojenih 1.654 e-knjig, kar je 25 % manj kot v letu 2020 (2.268 izposoj).

- Zvočne knjige na portalu Audibook

Od poletja 2020 bralcem omogočamo tudi dostop do zvočnih knjig preko spletne aplikacije Audibook. S tem smo povečali ponudbo različnih možnosti dostopa do literature in knjižne vsebine približali tudi senzorno oviranim uporabnikom ter drugim ranljivim skupinam.

Konec leta 2021 je bilo članom knjižnice na voljo 224 naslovov zvočnih knjig (100 licenc v letnem paketu 2021, ostale iz leta 2020).

V letu 2021 je bilo izposojenih 60 zvočnih knjig.

4.1.2 Darovi

Načrtovano za 2021: 400 izvodov

Doseženo v 2021: 297 izvodov

Realizacija v 2020: 346 izvodov

V letu 2021 je knjižnica v svojo zbirko dodala **297** izvodov gradiva (51 izvodov manj kot v letu 2020), ki so jih knjižnici podarili različni darovalci (Tolmin 176, Kobarid 30, Bovec 66 in Potujoča knjižnica 25).

4.1.3 Odpisano gradivo

Načrtovano za 2021: 3.500 izvodov

Doseženo v 2021: 2.820 izvodov

Realizacija v 2020: 5.292 izvodov

Izloženo in odpisano je bilo **2.820** izvodov monografskih in serijskih publikacij (kar je 2.472 izvodov manj kot v letu 2020) in sicer: v Tolminu 1.472 izvodov, Kobaridu 524, Bovcu 513 in na Potujoči knjižnici 311. Iz zbirke je bilo programsko izločenih tudi 37 izvodov, ki so jih med letom bralci izgubili in zanje poravnali odškodnino.

V letu 2021 smo iz zbirke izločili in odpisali manj izvodov gradiva kot leto pred tem, saj so razmere zaradi ukrepov ob epidemiji narekovele intenzivnejši način dela z uporabniki, posledično smo lahko manj časa namenjali internemu delu. Izločanje neaktualnega, zastarelega ali kako drugače neuporabnega gradiva je sicer eden od ukrepov za doseganje strateških ciljev knjižnice.

4.1.4 Knjižnična zbirka

Na dan 31.12.2021¹⁴ je knjižnica hranila 185.695 izvodov gradiva, od tega 86.509 izvodov Knjižnica Tolmin, 31.737 izvodov Knjižnica Kobarid, 37.100 izvodov Knjižnica Bovec in 30.348 izvodov Potujoča knjižnica.

Dne 31.12.2021 je bilo v knjižnični zbirki 164.211 izvodov knjižnega gradiva (88%) in 21.484 izvodov neknjižnega gradiva (12 %).

4.2 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

4.2.1 Izposoja

Načrtovano za 2021: 200.000 izvodov

Doseženo v 2021: 235.755 izvodov

Realizacija v 2021 z e-gradivom: 237.469 izvodov

Realizacija v 2020: 184.809 izvodov

Realizacija v 2020 z e-gradivom: 187.077 izvodov

V letu 2021 so si člani na dom izposodili oz. podaljšali **235.751** izvodov fizičnega gradiva (48.674 izvodov ali 28 % več kot v letu 2020). Poleg tega je bilo zabeleženih 1.714 izposoj e-gradiva (554 manj kot leta 2020), kar predstavlja 0,72 % od celotne izposoje). Dosežena realizacija je močno presegla načrtovano število izposoj, kar lahko pripišemo številnim aktivnostim, ki jih je knjižnica izvajala za promocijo knjižnične zbirke.

Na realizacijo izposoje gradiva je tudi v letu 2021 močno vplivala epidemija, zaradi katere je bila uporaba knjižničnih storitev za uporabnike tako ali drugače omejena. Uporabniki v začetku leta niso mogli dostopati do knjižnih polic, gradivo so naročali po telefonu, elektronski pošti ali preko sistema Cobiss+. Organizacijsko močno otežen način dela z uporabniki (telefonski pogovor, odgovarjanje na e-pošto, priprava ustreznega gradiva, določitev ure prevzema in skrb za časovno usklajeno pripravo paketov na prevzemnem mestu ter običajno delo z uporabniki za izposojevalnim pultom) so zaposleni opravljali preko celega leta, saj smo s februarjem kljub omogočenemu dostopu v prostore knjižnic ohranili »hibridni« način izposoje (pri izposojevalnem pultu in brezstično, tudi izven odprtosti knjižnice). Tekom leta je bila uvedena splošna omejitev vstopa v zaprte prostore ob pogoju PCT, kar je dodatno omejilo dostop do knjižničnih storitev, zaposlenim pa dodatno otežilo organizacijo dela. Kljub temu se je glede na leto prej število fizično izposojenih izvodov močno povečalo, zmanjšalo pa se je število izposoj e-knjig. Slednje je bilo sicer še vedno večje kot leta 2019.

Število izposojenih izvodov v letu 2021					
	2020	2021	Razlika v izvodih	Razlika v %	Delež od skupne izposoje
Knjižnica Tolmin	89.693	112.265	+ 22.572	+ 25 %	47,2 %
Dostavna knjižnica	519	1.957	+ 1.438	+ 277 %	0,8 %
Knjižnica Kobarid	28.087	34.103	+ 6.016	+ 21 %	14,3 %
Knjižnica Bovec	31.172	40.742	+ 9.570	+ 31 %	17 %
Potujoča knjižnica	35.339	46.688	+ 11.349	+ 32 %	20 %
Skupaj fizična izposoja	184.809	235.751	+ 50.942	+ 28 %	99 %
E-knjige	2.268	1.771	- 497	- 22 %	0,7 %
SKUPAJ	187.077	237.526	+ 50.449	+ 27 %	100%

¹⁴ Podatki se nanašajo na zajem arhivske datoteke v sistemu Cobiss, pripravljeni na dan 1.2.2022.

V primerjavi s predhodnim letom se je skupna izposoja povečala za kar 27 %, najbolj na Dostavni knjižnici¹⁵ in najmanj v Kobaridu, kjer je bila knjižnica zaradi vzdrževalnih del zaprta dodatnih 12 dni. Izposoja e-knjig se je zmanjšala, kar gre pripisati večji fizični dostopnosti do knjižnic v letu 2021 glede na leto 2020.

Knjižnica je izposodila 140.087 fizičnih izvodov gradiva za odrasle (59 %) in 95.668 izvodov gradiva za otroke in mladino (41 %). V primerjavi z letom 2020 se je za malenkost povečal delež izposojenega gradiva za mlade.

Med fizično izposojenimi izvodi je bilo 96 % knjižnega gradiva (225.478 izvodov) in 4 % neknjižnega gradiva (10.277 izvodov). Delež izposojenega neknjižnega gradiva se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšal, kar je glede na splošni tehnološki razvoj in široko dostopnost raznolikih spletnih in TV vsebin pričakovano in tudi usklajeno s politiko upravljanja knjižnične zbirke.

V letu 2021 je bilo izposojenih 4.784 izvodov serijskih publikacij (1.409 več kot 2020) ali 2 % od fizično izposojenega gradiva.

Preko knjigomata je bilo izposojenih 3.147 izvodov gradiva (50 manj kot v 2020), kar predstavlja 1,3 % od celotne fizične izposoje.

V povprečju so si bralci izposodili 788 izvodov fizičnega gradiva na dan¹⁶. Posamezen aktivni član je v letu 2021 knjižnico v povprečju fizično obiskal 16 krat in si izposodil 50 izvodov gradiva (12 več kot v 2020¹⁷).

4.2.1.1 Prevzem gradiva 24/7 novi 2021

Konec leta smo pred tolminsko knjižnico namestili posebne paketnike podjetja Direct4.me, ki omogočajo prevzem naročenega gradiva tudi izven delovnega časa knjižnice. Njihova uporaba je izjemno enostavna, uporabnik potrebuje zgolj navaden mobilni telefon, na katerega prejme SMS. Z njim odpre paketnik in prevzame gradivo. Z namestitvijo paketnikov se knjižnica po eni strani prilagaja razmeram, povezanim z epidemijo, po drugi strani pa gre za prilagoditev sodobnemu načinu življenja.

4.2.2 Medknjižnična izposoja

Knjižnica aktivno sodeluje v sistemu medknjižnične izposoje v slovenskem prostoru. V letu 2021 je drugim knjižnicam v Sloveniji posodila 34 monografskih publikacij (načrtovano 30 izvodov) in 2 članka iz svoje zbirke. Po naročilu svojih članov si je iz drugih knjižnic izposodila 235 izvodov gradiva, od tega 208 enot knjižnega gradiva (načrtovano 180 enot) in 27 člankov. Glede na pretekla leta se je število medknjižnično izposojenega gradiva povečalo, kar lahko pripišemo vedno večji prepoznavnosti te storitve in povečanim potrebam po gradivu zaradi študija na daljavo.

Medknjižnična izposoja za študijsko gradivo iz knjižnic Nova Gorica, Ajdovščina in Idrija, s katerimi tvorimo Goriško knjižnično območje, je za člane knjižnice brezplačna. Sredstva za pokritje stroškov območne medknjižnične izposoje zagotavlja Ministrstvo za kulturo. Delež izposoje iz teh knjižnic je bil v letu 2021 dobrih 20 % manjši kot preteklo leto, povečalo se je torej število plačljivih medknjižničnih izposoj.

¹⁵ Dostavna knjižnica ima sicer izjemno majhen delež od skupne izposoje, zato v odstotnem deležu izkazuje velik porast izposoje v letu 2021. Poleg tega je v letu 2020 veliko obiskov Dostavne knjižnice odpadlo.

¹⁶ 255 delovnih dni in 52 sobot, zmanjšano za čas popolne zaprtosti = 301 dan.

¹⁷ V preteklih letih zaradi manjše odprtosti nismo vključevali sobot.

4.3 ČLANI IN UPORABNIKI

Povečanje števila uporabnikov knjižnice¹⁸ je eden od strateških ciljev in pomemben del vizije ter nenazadnje poslanstva knjižnice, saj so storitve splošne knjižnice namenjene vsem prebivalcem območja, na katerem deluje.

4.3.1 Obisk

Načrtovano za 2021: 82.000 obiskov

Doseženo v 2021: 85.659 obiskov

Realizacija v 2020: 76.598 obiskov

V knjižnici smo v letu 2021 zabeležili **85.569** obiskov¹⁹, kar je 8.971 več kot v 2020.

V Knjižnici Tolmin je bilo zabeleženih 49.569 obiskov ali 58 % od vseh obiskov, na Dostavni knjižnici 177, v Knjižnici Kobarid 12.528 obiskov, v Knjižnici Bovec 13.717 obiskov in na Potujoči knjižnici 9.668 obiskov.

Obisk v letu 2021				
	2020	2021	Razlika	Delež od skupnega obiska v 2021
Knjižnica Tolmin	41.028	49.569	+ 8.541	58 %
Dostavna knjižnica	90	177	+ 87	0,2 %
Knjižnica Kobarid	12.454	12.528	+ 74	15 %
Knjižnica Bovec	13.200	13.717	+ 517	16 %
Potujoča knjižnica	6.952	9.668	+ 2.716	11 %
Skupaj	76.598	85.659	+ 9.061	100 %

Pri beleženju obiska v Knjižnici Kobarid je potrebno upoštevati tudi 12-dnevno zaprtost zaradi delne prenove parketa, Potujoča knjižnica pa zaradi omejitev v vzgojno-varstvenih zavodih, domovih za ostarele in VDC ter nekaterih večjih okvar vozila in cestnih zapor nekaterih postajališč ni mogla obiskati. Pogosti uporabniki Potujoče knjižnice so otroci iz vrtcev in podružničnih šol, ki si gradivo izposojajo na Kljub temu in kljub nadaljevanju omejitev, zaprtosti in uvedbi pogoja PCT za starejše od 12 let tudi za vstop v prostore knjižnic se je obisk glede na leto 2020 močno povečal.

Na dan²⁰ je bilo v sistemu COBISS zabeleženo povprečno 285 obiskov zaradi izposoje in vračanja gradiva. Če temu prištejemo še obiskovalce prireditvev in raznih dejavnosti, ki smo jih zaradi omejitev lahko izpeljali, je knjižnica v letu 2021 kljub vsemu zabeležila preko 90.000 obiskov.

¹⁸ Cilj 3 Povečanje števila uporabnikov knjižnice (Strateško področje 2: Storitve in uporabniki)

¹⁹ Upoštevani so samo člani, pri katerih je bil v koledarskem letu zabeležen vsaj en obisk v knjižnici zaradi izposoje,

rezervacij, podaljšanj, vrnitve gradiva, spremembe podatkov, zabeležen dostop do interneta, ne pa tudi obiskovalci

prireditvev, ur pravljič, obiski predšolskih in šolskih skupin,.... Izvzeto je tudi vračanje gradiva z zadržkom zaradi obvezne karantene gradiva..

²⁰ 255 delovnih dni, 52 sobot, zmanjšano za čas popolne zaprtosti = 301 dan

4.3.2 Aktivni člani

Načrtovano za 2021: 5.000 aktivnih članov

Doseženo v 2021: 4.716 članov

Realizacija v 2020: 4.921 članov

Zaradi izrednih razmer in dodatnih omejitev pri možnosti dostopa do knjižničnih storitev v letu 2021 nismo dosegli načrtovanega števila aktivnih članov. Poleg splošno neugodne zdravstvene situacije (karantene, izolacije), zaradi katere so bili ljudje na splošno manj dejavni, je bil v septembru 2021 uveden pogoj PCT tudi za dostop do knjižnic. Slednje morda ni toliko vplivalo na količino izposojenega gradiva kot na število članov, ki so izpolnjevali ta pogoj in so si gradivo izposojali tudi za druge. V primerjavi s preteklim letom smo tako izgubili 4 % aktivnih članov. Knjižnica je sicer skozi celo leto ohranila možnost brezstične izposoje in vračanja gradiva ter konec leta ponudila tudi možnost prevzema gradiva izven delovnega časa v paketnikih, da bi s tem ponudila možnost aktivnega (čeprav omejenega) članstva čim širšemu krogu prebivalcev, ki jim je namenjena.

Matično knjižnico in njene enote je obiskovalo **4.716** aktivnih članov (kar je 205 aktivnih članov manj kot v letu 2020). Podatki kažejo, da se je število aktivnih članov najbolj zmanjšalo v Knjižnici Kobarid (posledica lanskoletnega povečanja zaradi omejitev gibanja na občine), povečalo pa se je na Dostavni knjižnici.

Aktivni člani v letu 2021				
	2020	2021	Razlika	Delež razlike
Knjižnica Tolmin	3.390	3.311	- 79	- 2 %
Dostavna knjižnica	15	23	+ 8	+ 53 %
Knjižnica Kobarid	1.243	1.145	- 98	- 8 %
Knjižnica Bovec	983	979	- 4	0 %
Potujoča knjižnica	1.228	1.164	- 64	- 5 %
SKUPAJ aktivnih članov²¹	4.921	4.716	- 205	- 4 %

Delež aktivnih članov knjižnice glede na število prebivalcev v Posočju je 26 %, slovensko povprečje za leto 2020²² pa je 20 %.

4.3.3 Prebivalci in starostna struktura članov

Po podatkih Statističnega urada RS je dne 1. 1. 2021 na območju treh občin živelo:

Občina	Vsi prebivalci	0-14 let	15-64 let	65 + let
Tolmin	11.018	1.535	6.607	2.876
Kobarid	4.032	574	2.474	984
Bovec	3.245	368	2.034	843
Skupaj	18.295	2.477	11.115	4.703
Delež	100 %	14 %	60 %	26 %
Slovensko povprečje		15 %	64 %	21 %

²¹ Razlika v seštevku po posameznih enotah nastane zaradi aktivnih članov, ki obiskujejo več kot eno knjižnico.

²² Zadnji dostopen podatek na BibSist Online.

Delež aktivnih članov glede na delež med prebivalci in med člani v 2021			
Starost	Aktivni člani	Delež članov glede na delež med preb.	Delež v strukturi članov
0 – 14 let	1.625	65 %	34 %
15 – 64 let	2.300	20 %	49 %
65 + let (upokojenci)	791	15 %	17 %
Skupaj	4.716		100 %

Delež otrok med aktivnimi člani se je glede na leto 2020 povečal. Ocenjujemo, da je to posledica zmanjšanja v letu 2020 zaradi izrednih razmer, pa tudi posledica uvedbe pogoja PCT tudi za vstop v knjižnice, ki za otroke do 12 let ne velja. Delež starejših od 65 let med aktivnimi člani je ostal enak.

V letu 2021 je bilo v našo knjižnico včlanjenih 66 % vseh otrok v Posočju, 21 % odraslih in 17 % starejših od 65 let.

4.3.4 Novi člani

Načrtovano za 2021: 450 novih članov

Doseženo v 2021: 393 članov

Realizacija v 2020: 415 članov

V letu 2021 se je v knjižnico vpisalo **393** novih članov, kar je sicer manj kot v 2020, vendar gre razlika predvsem na račun visokega spletnega vpisa v letu 2020. V Knjižnici Tolmin se je vpisalo 190 novih članov (33 več kot v 2020), na Dostavni knjižnici 1, v Knjižnici Kobarid 53, v Knjižnici Bovec 48 in na Potujoči knjižnici 81 (41 več). Preko spleta se je v knjižnico vpisalo 20 novih članov, kar je bistveno manj kot v letu 2020 (99 novih članov), ko smo v času zaprtosti za dostop do spletnih virov ponujali brezplačen vpis.

Vpis v letu 2021			
	2020	2021	Razlika
Knjižnica Tolmin	157	190	+ 33
Dostavna knjižnica	1	1	0
Knjižnica Kobarid	53	53	0
Knjižnica Bovec	52	48	- 4
Potujoča knjižnica	40	81	+ 21
Spletni vpis	99	20	- 79
Skupaj	415	393	- 22

4.3.5 Virtualni uporabniki

Spletne možnosti uporabe knjižnice so bile v letu 2021 še vedno zelo aktualne zaradi izrednih razmer, pa tudi zaradi splošne pogostejše uporabe IKT. S ponujanjem možnosti spletnega vpisa uporabnikom omogočamo hitrejši dostop do spletnih vsebin. Na ta način do gradiva v slovenskem jeziku lažje dostopajo tudi zamejski Slovenci v bližnjih italijanskih občinah in izseljenci. Trudili smo se aktivno promovirati že omenjene elektronske in zvočne knjige, različne e-vire in sistem Cobiss+, jih vključevati v izvedbe različnih dejavnosti (Rastem s knjigo, Dan knjižnice, obiski šolskih skupin...) ter uporabnike usposablјati za njihovo uporabo (Cilj 6, Ukrep 12).

SMS in e-obveščanje

Uporabniki so tudi v letu 2021 koristili možnosti systemskega obveščanja o prispelem rezerviranem gradivu in izteku roka izposoje. Vseh poslanih SMS obvestil je bilo 3.343, kar je 619 več kot v letu 2020. Vseh poslanih e-obvestil je bilo 29.990 (8.375 več kot v letu 2020), potisnih obvestil pa 4.452 (1.435 več kot v 2020).

Transakcije preko COBISS+

Člani so v letu 2021 preko sistema Cobiss+ izvedli 5.795 rezervacij prostih izvodov (12 % več kot leta 2020), 2.635 rezervacij izposojenih izvodov (17 % več kot v 2020) in 15.951 podaljšav izposojevalnega roka (34 % več kot leta 2020).

V primerjavi z 2020 se je uporaba možnosti obveščanja in uporaba sistema Cobiss+ povečala, kar lahko pripišemo tako posebnim razmeram zaradi epidemije kot aktivni promociji in usposabljanju²³ uporabnikov za njihovo uporabo.

Prezemna mesta novi 2021

V letu 2021 smo v sodelovanju z IZUM omogočili izbiro prezemnih mest za medoddelčno izposajo znotraj sistema Cobiss+ in tako avtomatizirali storitev, ki smo jo vrsto let izvajali brez tehnične podpore. Sistem omogoča boljšo uporabniško izkušnjo medoddelčne izposoje, saj člani že ob naročanju gradiva v Cobiss+ sami določijo mesto prevzema v naši knjižnični mreži.

Spletna stran

Preko spletne strani smo uporabnike redno obveščali o aktualnem dogajanju glede možnosti uporabe knjižnice, jih seznanjali s knjižnimi novostmi in z raznolikimi vsebinami spodbujali bralno kulturo, obveščali o dogodkih in dejavnostih

V letu 2021 je spletno stran knjižnice obiskalo 36.362 oseb (8.604 manj kot leto prej), vseh ogledov je bilo 71.465 (20.604 manj kot 2020). Zmanjšanje števila ogledov spletne strani je bilo glede na močno povečanje zaradi razmer ob začetku epidemije v letu 2020 pričakovano.

Skladno z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij smo glede na možnosti omogočali prilagojen dostop spletnih vsebin tudi za osebe z različnimi oviranostmi.

Družbena omrežja Facebook in Instagram

V letu 2021 smo bili aktivni na omrežjih Facebook in Instagram, da bi s tem dosegli čim širši krog potencialnih uporabnikov. Uporabnike smo obveščali o dejavnostih in dogodkih, promovirali raznolike možnosti uporabe knjižnice ter spodbujali in širili bralno kulturo.

Na družbenem omrežju Facebook smo pripravili 352 objav. Do 31.12.2021 je profil knjižnice pozitivno ocenilo 1.375 oseb, kar je 63 več kot leto prej, profil pa ima 1.570 rednih sledilcev (251 več kot preteklo leto).

Na Instagram profilu smo konec leta 2021 imeli 504 sledilce (94 več kot v 2020), ki so se na naše objave pozitivno odzvali 1.111-krat.

Objava	Datum	Doseg
Otvoritev razstave Nine Zuljan	17.9.	2.883
Začetek Kino pod brezami	22.6.	2.359
Neprecenljivo! (zahvala bralke)	26.5.	2.298
Anketa o zadovoljstvu uporabnikov	15.11.	2.125
Decembrske pravljice in povabilo k sodelovanju	2.12.	1.972

²³ Strateško področje 2: Storitve in uporabniki. Ukrep 13: Usposabljanja za uporabo e-virov in IKT

Youtube kanal

V letu 2021 smo na Youtube kanalu knjižnice zabeležili 2.973 ogledov videoposnetkov, kar je 35 % več kot leta 2020 in pridobili 13 naročnikov (skupaj 51 naročnikov). Najodmevnejše so bile pravlјice z lisico Mico, ki so jih pripravile naše knjižničarke ter potopisni večeri, pripravljeni v sklopu E-Povratne vozovnice.

Videoposnetek	Datum	Število ogledov ²⁴
E-lisica Mica: Kako je rusica pregnala grdinico	29.1.	620
E-Povratna vozovnica: Katja Jarc - Gruzija	23.1.	388
E-lisica Mica: Zajček Pablo išče jajčka	26.3.	355
E-lisica Mica: Rdeča kokoška	15.1.	293

Elektronske baze podatkov

Tudi v letu 2021 smo uporabnikom omogočali prost dostop do zakupljenih e-podatkovnih zbirk (EBSCO, PressReader,...) in e-serijskih publikacij (Delo, Dnevnik, Finance, Sodobna pedagogika,...) ter preko Goriške območne knjižnice izvedli usmerjeno izobraževanje zaposlenih za njihovo uporabo. S tem smo želeli zaposlene opolnomočiti za aktivno promocijo in nadaljnje usposabljanje članov za uporabo spletnih virov (Cilj 6). Preko baze Ebsco so uporabniki lahko dostopali do 3.316 e-knjig in 5.032 e-časopisov v tujih jezikih, v bazi PressReader je bilo konec leta 2021 na voljo 7.335 e-serijskih publikacij v različnih jezikih.

	Prijave / vpogledi
Oddaljen dostop preko spletne strani knjižnice	265
EBSCO	1.401
Encyclopedia Britannica	37.628
Pressreader	270
TaxFinLex	57

Stroški dostopa do podatkovnih zbirk se krijejo s sredstvi, ki jih osrednja območna knjižnica iz Nove Gorice pridobi na razpisu Ministrstva za kulturo za izvajanje nalog iz naslova območnosti. Manjši del sredstev smo prispevale tudi knjižnice Tolmin, Ajdovščina in Idrija.

Omrežji Eduroam in Libroam

Tudi v letu 2021 smo skrbeli za vzdrževanje in delovanje omrežji Eduroam in Libroam, s katerima želimo našim obiskovalcem ponuditi možnost varne uporabe spleta.

Eduroam (education roaming) je mednarodna federacija brezžičnih omrežij za uporabnike iz izobraževalne in raziskovalne sfere. Študenti, učenci, pedagogi, raziskovalci in drugi lahko s svojimi gesli uporabljajo vsako brezžično omrežje Eduroam, v Sloveniji ali tujini. Libroam (library roaming) pa je podobno omrežje v slovenskih knjižnicah, do katerega lahko z varovanimi gesli dostopajo člani knjižnic.

4.4 OSTALE DEJAVNOSTI

Dejavnosti, ki jih knjižnica izvaja poleg svoje osnovne knjižnične javne službe, izhajajo iz Ukrepa 2 Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo gradiva in branja, s katerimi skušamo doseči strateški Cilj 2 Povečanje uporabe knjižnične zbirke ter Ukrepa 4

²⁴ Podatek na dan 9.2.2022.

Načrtovanje in izvajanje novih dejavnosti in storitev za doseg Cilja 3 Povečanje števila uporabnikov knjižnice. Uspeh knjižnice pri promociji knjižnične zbirke in branja, na kar smo s svojim delom ob omejitvah zaradi višje sile dejansko lahko vplivali, se odraža v velikem povečanju števila izposojenih enot gradiva in večjem obisku, ne pa tudi v številu aktivnih članov, saj je možnost aktivnega članstva v veliki meri krojila višja sila (omejitve vstopa glede na pogoj PCT in starost, karantena ipd.).

4.4.1 Dejavnosti za vseživljenjsko učenje in informacijsko opismenjevanje

Knjižnica je pomemben element pri zagotavljanju vseživljenjskega učenja prebivalcev. V letu 2021 smo sodelovali z Domom upokojencev Podbrdo (enota Tolmin), informacijsko opismenjevanje uporabnikov pa smo izvajali individualno tako ob obisku knjižnice kot preko telefona. V Knjižnici Bovec smo vzpostavili Računalniško točko.²⁵

V vseh knjižnicah so uporabniki imeli možnost uporabe študijskega računalnika z dostopom do svetovnega spleta in elektronskih baz podatkov ter programskim paketom MS Office skladno z možnostmi dostopa, ki so jih dopuščali vladni odloki. Za uporabnike smo skladno z razpisom Ministrstva za kulturo za nakup IKT nabavili tudi tablične in namizni računalnik v tolminski knjižnici. Brezplačen brezžični dostop do interneta je na voljo v vseh enotah knjižnice.

Usposabljanja za uporabo e-storitev knjižnice

Člane smo individualno usposabljali za uporabo spletnih storitev knjižnice (izposoja e-knjig, zvočnih knjig, samostojno iskanje gradiv in informacij, uporaba sistema Cobiss+, iskanje po e-bazah podatkov,...) in s tem aktivno zasledovali naše strateške usmeritve. Sistemske rešitve za beleženje števila tovrstnih aktivnosti zaenkrat še niso na voljo.

Računalniška točka ^{novo 2021}

V Knjižnici Bovec smo v maju 2021 vzpostavili novo dejavnost in članom knjižnice ponudili brezplačno individualno računalniško opismenjevanje. Namenjeno je predvsem starejšim in začetnikom, ki se prvič srečajo z računalnikom, ali pa jih zanima samo določen program, uporaba spletnih orodij oz. potrebujejo pomoč pri uporabi telefona, tablice ipd.

V letu 2021 smo skladno z možnostmi izvedbe in ob upoštevanju vseh preventivnih ukrepov v zvezi z epidemijo pripravili 8 individualnih usposabljanj v pomladanskem času (maj in junij), od oktobra do konca leta pa še 13. Udeležilo se jih je 34 oseb.

Storitev smo dodali na portal Kam po znanje, ki ga pripravlja Andragoški center Slovenije in je namenjen pregledu možnosti izobraževanja odraslih.

Spodbujanje bralne kulture med starejšimi

V letu 2021 zaradi ukrepov in omejitev knjižničarka iz tolminske knjižnice ni izvajala mesečnih obiskov v tolminski enoti Doma upokojencev Podbrdo. Skupina varovancev (15 oseb) je Knjižnico Tolmin obiskala na mednarodni dan starejših v tednu, ko smo praznovali Dan knjižnice; z njimi smo se pogovarjali o Cirilu Kosmaču, prisluhnili so ljudski pripovedki in si ogledali promocijski film.

Demenci prijazne točke ^{novo 2021}

Aprila 2021 smo v sodelovanju z društvom Spominčica Zgornjega Posočja odprli Demenci prijazne točke v knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec. Zaradi izrednih razmer so bile otvoritve izvedene zelo okrnjeno. V vseh enotah smo pripravili priložnostne razstave gradiva o demenci, pripravili posebne koticke z informativnim gradivom o demenci in o tem obvestili prebivalce

²⁵ Cilj 6. Povečanje uporabe e-storitev in inf. ter rač. opismenjevanje. Ukrep 12 in 13

preko medijev ter preko naših spletnih kanalov. Zaposleni so se pred odprtjem točk udeležili usposabljanja, ki ga je pripravilo društvo Alzheimer Slovenija.

Konec septembra so člani društva Spominčica Zgornjega Posočja v sklopu aktivnosti Sprehod za spomin obiskali DPT v Knjižnici Tolmin in si ogledali aktualno razstavo.

Razgibajmo možgane ^{novi 2021}

Ob pripravah na odprtje Demenci prijaznih točk smo zasnovali spletni projekt Razgibajmo možgane. Mesečno na družbenih omrežjih FB in IG pripravljamo miselno uganko, s katero želimo naše uporabnike spodbuditi k reševanju miselnih izzivov, hkrati pa s tem promoviramo knjižnično gradivo, iz katerega tudi črpamo vsebino objav.

4.4.2 Bibliopedagoško delo in spodbujanje bralne kulture za otroke in mlade

Knjižnica se z različnimi dejavnostmi trudi aktivno in neprekinjeno sodelovati z lokalnimi vrtci in osnovnimi šolami ter spodbujati bralno pismenost in kulturo med mladimi na splošno. Izvajane dejavnosti podpirajo osnovno poslanstvo knjižnice in sledijo strateškemu načrtu (Cilj 2. Povečanje uporabe knjižnične zbirke ter Cilj 3. Povečanje števila uporabnikov knjižnice). Tudi v septembru 2021 smo ob začetku novega šolskega leta otroke in mlade povabili k brezplačnemu vpisu v knjižnico.

Zaradi izrednih razmer je bilo sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi institucijami omejeno tudi v letu 2021, vladni odloki pa so z uvedbo pogoja PCT za starejše od 12 let dodatno omejili dostop tudi za mladino. Ob splošno neugodni zdravstveni situaciji smo zaradi preprečevanja širjenja virusa SARS-CoV-19 tudi izvedbo dejavnosti za otroke močno zamejili. Zaradi nenehnega prilagajanja različnim omejitvam in številnih odsotnosti tako med otroki kot zaposlenimi v vrtcih, šolah in tudi v knjižnici je bilo obiskov in prisotnih otrok pričakovano manj.

Obiski predšolskih otrok

V letu 2021 je v času, ko so razmere to dopuščale, bovško knjižnico obiskalo 71 otrok iz sedmih vrtčevskih skupin, med drugim v sklopu Tedna otroka. Poslušali so pravljice, spoznavali knjižnico, v vsebino obiskov je bibliotekarka v Knjižnici Bovec vključila tudi posebnosti znakovnega jezika ^{novi 2021}. Kobariško knjižnico je obiskalo 62 otrok iz treh vrtčevskih skupin, knjižničarka iz tolminske knjižnice pa je pripravila bibliopedagoške ure za 138 otrok iz vrtcev Tolmin, Dolenja Trebuša, Šentviška Gora in Volarje. Potujočo knjižnico otroci iz vrtcev sicer redno mesečno obiskujejo glede na razpored obiskov, dvema skupinama (20 otrok) pa je knjižničarka po dogovoru pripovedovala tudi pravljico. Več skupin otrok iz tolminskega vrtca (50 otrok) je obiskalo poletno razstavo Biodukt, ki je bila postavljena v galeriji tolminske knjižnice v sklopu festivala Sajeta.

Ob 24 obiskih si je knjižnico ogledalo in/ali pravljico poslušalo preko 300 predšolskih otrok, kar je približno 100 otrok več kot leto prej.

Obiski šolskih skupin

Izven posebnih projektov (Moja knjižnica, Rastem s knjigo, Dan knjižnice) je med letom 2021 knjižničarka iz knjižnice Tolmin obiskala 87 otrok v 5 razredih OŠ Tolmin, Volče in Kobarid in zanje pripravila pravljico uro ob uporabi namiznega gledališča. Kobariško knjižnico je obiskalo sedem šolskih skupin (150 otrok), bovško knjižnico ena (10 otrok) in Potujočo knjižnico ena skupina dvajsetih otrok. Otroci so med obiski spoznavali leposlovno in poučno literaturo ter poslušali pravljice.

Sodelovanje z osnovnimi šolami v lokalnem okolju je sicer del načrtnega usmerjanja knjižnice v izobraževanje učencev in spodbujanje k uporabi knjižničnih storitev. Število obiskov se je zaradi različnih omejitev in prilagoditev dela šol glede na leto prej nekoliko zmanjšalo.

Bibliopedagoških ur se je udeležilo 267 učencev, kar je 49 učencev manj kot leto prej.

Ure pravljic z Lisico Mico

Knjižnica običajno v jesensko-zimskem času organizira ure pravljic v vseh enotah in s tem spodbuja porajajočo se pismenost med otroki. V letu 2021 zaradi omejitev v spomladanskem času nismo izvajali pravljicnih ur v prostorih knjižnic, ampak so knjižničarke pripravile spletne pravljice v sklopu e-Lisica Mica, ki smo jih objavili na Youtube kanalu knjižnice. Dosegle so visoko število ogledov. Knjižničarke so pripravile tudi poletne pravljicne ure, po dve v Tolminu in Bovcu, v Kobaridu pa v sklopu Kobariškega sejma.

Novo sezono pravljic smo začeli oktobra v vseh oddelkih (2 v Tolminu in po 3 v Kobaridu in Bovcu), potem pa smo zaradi neugodnih razmer in preprečevanja širjenja virusa vse pravljicne ure do konca leta odpovedali. Del pravljicnih ur v Knjižnici Bovec je bila tudi gostujoča otroška predstava Mavrična čarovnica.

Pravljice so pripovedovale naše knjižničarke, ki redno spremljajo knjižne novosti na področju kakovostne otroške literature, namenjene pa so bile otrokom, starejšim od 4 let.

V letu 2021 smo izvedli 20 ur pravljic (enako kot v 2020), od tega 7 spletnih in 14 v živo, udeležilo se jih 166 otrok v prostorih knjižnic, spletne izvedbe pa so skupaj dosegle 1.716 ogledov.

Pravljice na Primorskem valu

Naše knjižničarke in knjižničarji so na lokalnem radiu Primorski val vsak decembrski večer brali ljudske pravljice in pripovedke. V tolminski knjižnici smo pripravili posebno smrečico, okraske zanjo pa so ob poslušanju radijskih pravljic izdelali otroci in jih prinesli ali poslali v knjižnico. Primorski val je sodelujoče otroke nagradil z namizno igro.

Malček palček bere

Za spodbujanje branja kakovostnih del najmlajšim in s tem razvijanje predbralne pismenosti smo mesečno pripravljali bralne predloge predvsem novejših knjižnih produkcij. Predloge smo izpostavljali v otroških kotičkih naših knjižnic, na spletni strani in družbenih omrežjih.

Pravljicni kovček

Otrokom smo v vseh naših oddelkih v izposojajo ponujali pravljicne kovčke s podobami živali, napolnjenimi z raznovrstno otroško literaturo, lutkami in predmeti. S tem želimo spodbujati otroško domišljijo in predbralno pismenost ter povečati izposojajo gradiva.

Koraki do branja

Projekt Koraki do branja je nastal v sodelovanju z Osnovno šolo Tolmin. Z njim skuša knjižnica pomagati otrokom pri usvajanju bralne pismenosti. Izbor priporočenih knjig je namenjen mlajšim otrokom, ki se učijo branja malih tiskanih črk, otrokom s težavami pri branju ter otrokom, katerih materni jezik ni slovenščina. V vseh oddelkih knjižnice smo tudi v letu 2021 skrbeli za ustrezen izbor knjig in dopolnjevali seznam. Knjige so polepljene s posebnimi nalepkami, ki označujejo stopnjo branja in zahtevnost besedila (Začenjam, Boljši sem in Že znam). Staršem je na voljo zloženka s priporočenimi knjigami in koristnimi informacijami. Zloženko so dobili tudi vsi tretješolci v Posočju ob predstavitvi bralne akcije Moja knjižnica. Projekt nadgrajujemo tudi na spletni strani, kjer starši najdejo sezname primernih knjig in nasvete za pomoč pri učenju branja.

Aplikacija Kobi

V povezavi s projektom Koraki do branja knjižnica omogoča uporabo posebne aplikacije na tabličnem računalniku v tolminski knjižnici, ki na različne načine otrokom olajša branje.

Aplikacijo kot učni pripomoček za učenje branja priporočajo tudi šolski strokovni delavci, zato jo nekateri otroci že poznajo in z njeno uporabo v knjižnici lahko nadgrajujejo šolsko delo. Namenjena je otrokom, ki imajo pri branju težave, se spopadajo z disleksijo ali se pri branju težko zberejo.

Aplikacijo smo promovirali na spletni strani knjižnice in FB profilu, o možnostih uporabe smo pisno obvestili tudi šolske knjižnice in svetovalne službe OŠ v Zgornjem Posočju.

Moja knjižnica – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin (šolsko leto 2020/2021)

Akcija spodbujanja branja za tretješolce iz Zgornjega Posočja se vsako šolsko leto začne prvi ponedeljek v oktobru, na svetovni dan otrok, ter konča konec aprila. Namen akcije je učencem tretjih razredov olajšati prehod na samostojno branje in jih spodbuditi k rednemu branju ter obiskovanju knjižnice. Poleg učencev 3. razredov na območju občin Tolmin, Kobarid in Bovec v akciji sodelujejo tudi učenci Podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami Tolmin in varovanci Varstveno delovnega centra Tolmin.

V šolskem letu 2020/2021, ko smo zaključili že 15. sezono, je od 201 učenca v 3. razredih vseh 12 knjig prebralo 100 učencev, kar je 50 % vseh tretješolcev v Posočju (9 % manj kot leta 2020). Ti so skupaj prebrali 1.200 knjig, 120 manj kot preteklo leto, zaradi akcije pa se je v knjižnico včlanilo 21 otrok, kar je več kot preteklo leto.

Ob zaključku akcije smo učence ponovno povabili v knjižnico ali jih po dogovoru obiskali na šoli in jim podelili priznanja ter jih nagradili s športno uro. Prvič so akcijo uspešno zaključili prav vsi učenci določenega razreda, to so bili tretješolci iz OŠ Most na Soči.

V akciji je sodelovalo tudi 14 varovancev VDC in 22 učencev PŠ za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami²⁶.

S 1. oktobrom 2021 smo začeli z novo sezono akcije za šolsko leto 2021/2022. Ob Dnevu knjižnice, med Tednom otroka ter z obiski razredov na šolah smo izvedli 19 predstavitev akcije (13 v Knjižnici Tolmin, 2 v Knjižnici Kobarid, 2 v Knjižnici Bovec in 2 na Potujoči knjižnici), ko smo k sodelovanju in branju povabili 162 tretješolcev in 29 učencev Podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami. Varovance VDC Tolmin smo zaradi izrednih razmer k sodelovanju povabili na daljavo.

Uganka meseca

V letu 2021 so mladi obiskovalci vseh naših oddelkov lahko reševali Uganko meseca že 16. leto zapored, prvič poleg tiskane in elektronske tudi interaktivno obliko ^{novi} 2021 preko spletne strani Liveworsheds. Uganke smo povezovali z vsebinami leposlovnih in predvsem poučnih otroških knjig ter s tem spodbujali njihovo uporabo in izposajo.

V letu 2021 je vsak mesec povprečno sodelovalo 31 otrok, skupno v celem letu pa 338.

Knjižno uganko smo promovirali z objavami na spletni in Facebook strani knjižnice, na Instagram profilu ter v prostorih knjižnic.

QL knjige

Mesečno smo pripravljali bralne predloge za najstnike in jih na ta način usmerjali k branju kakovostnih in berljivih mladinskih literarnih del. Izbor smo na različne načine promovirali med mladimi (obiski, spletna stran, FB in Instagram).

Piktogrami

Nadaljevali smo z opremljanjem mladinskega leposlovja s piktogrami, posebnimi slikovnimi oznakami, da bi mladim olajšali izbiro gradiva in s tem spodbujali bralno kulturo.

²⁶ Glej 4.4.8 Aktivnosti in dejavnosti za ranljive skupine

Zlate hruške

Center za mladinsko književnost Pionirska (Mestna knjižnica Ljubljana) vsako leto podeli znak za kakovost Zlata hruška izbranim mladinskim in otroškim knjigam. Izbrane knjige (400 enot) smo tudi v letu 2021 opremili z namenskimi nalepkami, s katerimi mlade bralce opozarjamo na kakovostna literarna dela in s tem spodbujamo bralno kulturo.

Rastem s knjigo za OŠ in SŠ (šolsko leto 2021/2022)

Projekt, namenjen učencem 7. razredov OŠ in dijakom 1. letnikov SŠ, poteka na nacionalnem nivoju pod okriljem Ministrstva za kulturo in Javne agencije za knjigo, splošne knjižnice pa kot izvajalke v lokalnem okolju sodelujemo z OŠ in SŠ. Šole se za sodelovanje odločijo prostovoljno.

Zaradi izrednih razmer smo se v šol. letu 2020/21 odločili za prilagojeno izvedbo projekta. Pripravili smo predstavitev raznolikih dejavnosti knjižnice v obliki kratkega filma *Od starih knjižnih polic do sodobnih naprav* in ga v sodelovanju s šolskimi knjižničarkami posredovali v predvajanje učencem 7. razreda OŠ Tolmin (63 otrok), OŠ Most na Soči (34 otrok) in OŠ Podbrdo (8 otrok). Slednjim je knjižni dar dostavila Potujoča knjižnica, ki so jo učenci ob upoštevanju preventivnih ukrepov tudi obiskali in spoznavali njene storitve. Učenci OŠ Kobarid (40 otrok) so spoznavali svojo krajevno knjižnico v Kobaridu s poudarkom na e-storitvah (mCobiss, Biblos, Audibook, spletni viri) in iskanju gradiva, si ogledali predstavitveni film o knjigi Mateta Dolenc Kako dolg je čas, ki so jo učenci prejeli v dar ter promocijski video o knjižničnih storitvah. S podobnimi vsebinami so se seznanili učenci OŠ Bovec (22 otrok) ob obisku bovške knjižnice.

V okviru projekta Rastem s knjigo za srednješolce je Knjižnica Tolmin za 50 dijakov 1. letnika Gimnazije Tolmin njihovi knjižničarki posredovala vsa potrebna gradiva ter predstavitveni video naše knjižnice in s strani JAK prejete izvode knjig, ki so jih dijaki prejeli v dar (Igor Karlovšek: Preživetje).

Preko projekta Rastem s knjigo smo v letu 2021 dosegli 217 otrok. Kljub omejitvam in onemogočenemu obisku naših knjižnic smo skušali obdržati stik in otrokom posredovati informacije o storitvah in gradivih, do katerih lahko dostopajo preko splošne knjižnice.

Mega kviz

Slovenski knjižnično-muzejski Mega kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja, ki se rešuje preko spleta. Predstavljamo ga skupinam šolskih otrok, ki obiščejo knjižnico. Mega kviz promoviramo tudi na naši spletni strani v rubriki Za otroke in mladino in z občasnimi objavami na Facebook strani knjižnice. Na vidno mesto v knjižnici postavljamo različne tiskovine, plakate in zgibanke o Mega kvizu, da bi s tem spodbudili mlade k uporabi in izposoji poučnega knjižničnega gradiva.

Bralnice pod slamnikom... ob Soči

Že 11. leto zapovrstjo je založba Miš organizirala Mladinski literarni festival Branice pod slamnikom, katerega soorganizator je tudi naša knjižnica. Festival je namenjen spodbujanju otrok in mladih k branju kakovostnih otroških in mladinskih del. Osrednja festivalska tema v letu 2021 je bila problemska literatura za otroke in mladino, naslov festivala pa je temu primeren: Ni hec!

Zaradi posebnih okoliščin se je festival začel v marcu in trajal do junija. V tem času smo v sodelovanju z vrtci in šolami v Posočju organizirali nekaj srečanj in razstav v vseh oddelkih knjižnice, v festival je bilo vključenih več kot 150 otrok. Nekateri dogodki so se preselili na splet. V letu 2021 je zaradi obremenjenosti s prilagojenim načinom dela v šolah in izvajanjem pouka na daljavo kar nekaj šol zavrnilo sodelovanje na festivalu.

Spletni dogodki:

- 10. in 11. marec: strokovno srečanje na spletu, tema je bila pregled kvalitetnih problemskih romanov in slikanic, ki so na voljo za delo z mladimi;
- 21.4.: pogovor z mladinsko pisateljico Mino Lystad (norveška pisateljica) o knjigah Luzerka in Fejk, pogovarjal se je Boštjan Gorenc – Pižama;
- 20.5.: pogovor z Gideonom Samsonom (nizozemski pisatelj) o (ne)vidnih mejah v odnosih, jeziku in literaturi, pogovarjal se je Boštjan Gorenc – Pižama;

Izvedeni festivalski dogodki:

- literarno – likovni natečaj za učence 2. in 3. triletja osnovnih šol ter dijake srednjih šol (na tem natečaju je sodelovala OŠ Simona Gregorčiča Kobarid in osvojila nagrado za najboljše likovne prispevke 2.triletja)
- 20.5.: razstava v Knjižnici Tolmin, razstavljali so otroci iz VVZ Ilke Devetak Bignami, enota Volče; obisk knjižničarke v vrtcu Volče (pravljica O rusici, ki je pregnala grdinico iz lisičje hišice s pomočjo namiznega gledališča);
- 24.5.: razstava izdelkov v oddelku Kobaridu, razstavljali so otroci iz Vrtca Kobarid;
- razstava izdelkov v oddelku Bovec, razstavljali so otroci iz vrtca Bovec;
- predstava o Smetiščnem škratu (gledališče KUKUC) v dvorani kulturnega doma v Bovcu, predstavo so si ogledali otroci iz vrtca Bovec ter oddelka Žaga.
- razstava likovnih del uporabnice Varstveno delovnega centra Tolmin (junij) v Knjižnici Tolmin.

Delavnica ustvarjanja s 3D svinčniki

V Knjižnici Tolmin smo izvedli delavnico ustvarjanja s 3D svinčniki, ki se jo je v dveh dneh in štirih skupinah udeležilo 19 otrok. Pri izvedbi smo se povezali z Goriško knjižnico.

Tematske razstave

Za mlade bralce smo izpostavljali gradivo na različne teme. S priložnostnimi razstavami smo jih obveščali tudi o literarnih nagradah ter jih s predstavitvijo knjižnih novitet in zanimivih del usmerjali k branju kakovostne literature. Tematske spodbude za branje smo dodajali tudi na naša družbena omrežja, vse pa redno objavljamo na spletni strani knjižnice.

Nekaj priložnostnih razstav v otroškem kotičku knjižnice Tolmin:

marec	Po živalskih dogodivščinah diši
marec	Pomlad, Družina
jesen	Zmaji, Volkovi
zima	Zimske in božične vsebine

Obveščanje o novostih

Za mlade bralce smo tudi v letu 2021 pripravljali zgibanke s seznamami novosti, ki so dostopni v knjižnici in na spletni strani. Na ta način otroke in predvsem njihove starše seznanjamo z aktualno knjižno produkcijo in jih spodbujamo k branju.

Različnih organiziranih dejavnosti se je v živo udeležilo več kot 1.000 otrok, kar je okoli 500 manj kot leto pred tem, spletne vsebine za otroke in mladino pa so skupaj dosegle okoli 2.000 ogledov.

4.4.3 Medgeneracijsko spodbujanje branja

Bralna bratovščina

Knjižnica je poleti 2020 uvedla novo bralno akcijo Bralna bratovščina, ki je namenjena tako

spodbujanju bralne kulture kot tudi medgeneracijskemu povezovanju bralcev in povečanju obiska knjižnice. Bralce ob začetku akcije z različnim promocijskim gradivom povabimo, da se povežejo v bralne bratovščine, ki jo sestavljata vsaj ena mladoletna oseba (kapetan bratovščine) in en odrasel, vsi sodelujoči pa morajo biti člani knjižnice. V času trajanja akcije je potrebno prebrati dvanajst knjig, od tega najmanj dve za odrasle, vsebinsko pa izbor knjig v letu 2021 ni bil omejen. Po oddanem letaku z vpisanimi dvanajstimi prebranimi knjigami sodelujoči prejmejo nagrado.

Druga sezona Bralne bratovščine je potekala od 21. 6. do 21. 9. 2021, tj. v času koledarskega poletja. Zaključila se je v času Nacionalnega meseca skupnega branja, ki je izpostavljala prav pomen družinskega oz. medgeneracijskega branja.

Akcijo je uspešno zaključilo 86 bratovščin (v Tolminu 58, Kobaridu 13, Bovcu 15), kar je 12 bratovščin ali 16 % več kot prvo leto izvajanja akcije. Za nagrado so prejeli družabno igro Črkovlak. Skupaj so prebrali 1.032 knjig, 144 več kot leto prej. Zaradi akcije se je v knjižnico včlanilo 12 novih bralcev (enako število kot lani), ki so prejeli torbo z logotipom knjižnice.

Od knjige do filma

Kot izvirni način promocije knjižničnega gradiva izvajamo projekt Od knjige do filma v sodelovanju s Kinogledališčem Tolmin. V vseh naših enotah izpostavljamo nekatere filme, ki se vrtijo v tolminskem kinu in so bili posneti po literarni predlogi. Pripravili smo razstave knjižnih del avtorja literarne predloge oz. knjig, ki se tematsko navezujejo na film. Ob nekaterih filmskih premierah smo pripravili tudi nagradno uganko, Kinogledališče Tolmin pa je podarilo po dve vstopnici za brezplačen ogled filma v tolminskem kinu. Zaradi epidemije so bile v letu 2021 kinodvorane več kot pol leta zaprte, zato smo v tej rubriki pripravili manj razstav kot običajno.

Datum	naslov
Februar 2021	20 najbolj gledanih filmov leta 2020
Oktober 2021	Kino čarovnice + nagradna igra
Avgust 2021	V okviru Kina pod brezami – ob filmu Martin Eden razstava del Jacka Londona
Avgust 2021	V okviru Kina pod brezami – ob filmu Poletje '85 razstava knjig na temo poletja
Julij 2021	V okviru Kina pod brezami – ob filmu Greta razstava del na temo podnebnih sprememb

4.4.4 Spodbujanje bralne kulture za odrasle

Primorci beremo

Je najobsežnejši projekt spodbujanja bralne kulture za odrasle v Sloveniji, v katerem sodeluje devet slovenskih knjižnic ter knjižnici v Gorici in Trstu. Njegov namen je spodbujanje branja literarnih del slovenskih avtorjev. Projekt se je začel 23. aprila, na svetovni dan knjige, in zaključil 9. novembra 2021. V vseh primorskih knjižnicah je skupaj sodelovalo 1.101 bralec/bralka (255 več kot v 2020), uspešno pa jih je projekt zaključilo 845 (188 več kot v 2020). Skupno so prebrali 7.148 knjig, kar je skoraj 2.000 več kot preteklo leto.

V letu 2021 je v projektu sodelovalo 91 članov naše knjižnice (trije več kot v 2020), od tega je 85 sodelujočih (2 več kot leto prej) akcijo tudi uspešno zaključilo. Skupno so sodelujoči prebrali 698 knjig, kar je dobrih dvesto več kot leto prej.

V sodelovanju z založbo Beletrina (Beletrinini trubadurji) smo izpeljali tudi nekaj predstavitev knjig s seznama Primorci beremo, in sicer dve v Knjižnici Bovec, eno v sklopu Kina pod brezami v Knjižnici Tolmin in eno ob Dnevu knjižnice prav tako v Tolminu.

- 18.6. Jani Virk: Jaka in Vane
- 3.9. Snežana Brumec: Eden izmed nas
- 3.8. Petra Pogorevc: Rac
- 27.9. Tone Partljič: Ljudje z otoka

Zaključna prireditev ni bila izvedena zaradi povečanega števila okužb na območju UE Tolmin. Sodelujočim smo poslali priznanje ter darilo - knjigo Evforija avtorice Petre Vladimirov, katere predstavitev načrtujemo v aprilu 2022.

Primorci beremo ob skodelici kave

Bralni klub, ki v Knjižnici Bovec nadgrajuje projekt Primorci beremo, je potekal v obliki štirih srečanj, udeležilo se jih je 19 oseb. Prebirali so knjige s seznama Primorci beremo 2021 in delili mnenja o njih.

Tvoja, moja, naša knjižnica – kulturna oddaja o knjigah in knjižnici

V letu 2021 se je na programu lokalne radijske postaje Primorski val odvrtelo 12 oddaj Tvoja, moja, naša knjižnica. Enkrat mesečno smo poslušalce obveščali o dogodkih na področju knjig, nagradjenih knjigah, dogodkih v knjižnici, knjižnih novostih... Preko radijskega medija smo dosegli širok krog potencialnih uporabnikov knjižnice in promovirali kakovostno literaturo za različne starostne skupine.

TV Tmin

Knjižne novosti smo običajno 4-krat letno predstavljali tudi na lokalni TV postaji TV Tmin. V letu 2021 je uredništvo TV Tmin predlagalo, da v času omejenega obiska institucij s prispevki počakamo, da se situacija z epidemijo umiri.

Knjižna pekarna

Pripravljene knjižne pakete iz knjižne pekarnice smo tudi v letu 2021 bralcem ponujali preko celega leta, da bi jim olajšali izbor gradiva ter tudi na tak način pripomogli k preprečevanju širjenja virusa. V vrečke, katere vsebino bralci vidijo šele po izposoji, med knjižne novosti dodamo tudi kakovostna leposlovna dela slovenskih ali tujih avtorjev in tako bralcem ponudimo možnost drugačne bralne izkušnje.

SeniKnjig

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin je na različnih lokacijah v Posočju postavila posebne knjižne hiške, imenovane SeniKnjig. Hiške so izdelane po podobi tolminskih senikov. Obiskovalci si s knjigami in revijami na izbranih lokacijah lahko krajšajo čas, jih odnesejo domov ali v hiške dodajo svoje izvode knjig. SeniKnjig je registriran v mednarodni mreži Little Free Library, ki združuje že preko 125.000 hišk po vsem svetu. Od leta 2016 je bilo v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi postavljenih že 9 hišk: na Slapu ob Idrijci, na planini Razor, na Modrejcah, ob Nadiži pri Robiču, v atriju tolminske knjižnice, ob Soči v Tolminu, v parku pri Kulturnem domu Bovec, v sklopu projekta Mrouce cajta na igrišču v Podbrdu ter v letu 2021 na otroškem igrišču v Čezsoči.

Priporočamo!

Aktivno skušamo promovirati kakovostne slovenske in prevedene knjige, zato jih na različne načine izpostavljam v knjižnici. Knjige, označene s posebnimi nalepkami Priporočamo!, so skupaj z zgibanko s preteklimi predlogi za kakovostno branje posebej izpostavljene. Priporočene knjige smo redno promovirali tudi na spletni strani knjižnice.

Goodreads

Med lahkotnejšimi romani izpostavljam tiste, ki so po oceni portala Goodreads najboljša žanrska dela. Spletni portal Goodreads prinaša opise knjig in knjižna priporočila bralcev z vsega sveta. Na njem lahko poleg knjižnih vsebin preverimo povprečno oceno, ki jo je posamezno delo prejelo na podlagi ocen več tisoč bralcev. S tem želimo uporabnikom olajšati izbor gradiva

ter spodbujati bralno kulturo. V letu 2020 smo s posebnimi nalepkami označili dela sodobnih avtorjev, ki so v slovenščini izšla med leti 2017 in 2020. Glede na dober odziv bralcev smo v letu 2021 označili še dela, ki so izšla v obdobju od 2010 in 2017. Označili smo izvode iz skupin: kriminalni roman, znanstvenofantastični roman, zgodovinski roman, resnične zgodbe, angleški in ameriški roman, nemški, skandinavski, francoski, italijanski, španski, ruski roman in romani drugih narodov. Skupaj so bile na portalu Goodreads preverjene ocene za 3.669 v preteklih letih kupljenih izvodov, od tega je nalepko dobilo 1.149 izvodov oz. 31,1 %.

Ocena na portalu Goodreads se od leta 2021 upošteva že pri odločitvi glede nakupa števila izvodov v fazi nabave novih knjig, ki jih takoj po nakupu opremimo z nalepko.

Dobreknjige.si

je spletni portal s priporočilno literaturo, namenjen promociji dobrega branja. Zasnovali sta ga knjižnici iz Nove Gorice in Kopra, danes ga soustvarja že 49 slovenskih knjižnic. Uporaba portala z leti eksponentno narašča. V letu 2021 tolminski knjižničarji zaradi drugih obveznosti niso aktivno sodelovali pri izgradnji portala, skušali pa smo ga promovirati med našimi uporabniki in še posebej na spletni strani kot uporabno orodje za izbiro dobrega branja. Do konca leta 2021 so priporočila, ki so jih na portal vnesli naši knjižničarji, dosegla 13.367 ogledov.

Tematske razstave in bralne spodbude

V letu 2021 smo v vseh naših krajevnih knjižnicah pripravili več priložnostnih razstav gradiva na aktualne teme. S tovrstnim izpostavljanjem gradiv želimo bralce opozoriti na zanimivo in uporabno gradivo in spodbujati njegovo izposajo. Priložnostne razstave pripravljamo tudi ob različnih prireditvah, obletnicah znanih literatov, praznikih in podobno.

V sodelovanju z Občino Tolmin smo pripravili posebno tematsko razstavo v okviru Evropskega tedna mobilnosti, pri razstavah na temo zdravja in odvisnosti smo sodelovali z goriško območno enoto NIJZ, z izpostavljanjem Fabulinega izbora gradiv smo sodelovali na Festivalu fabula, kot novost smo pripravljali posebne tematske izbore pod imenom Založbe predstavljajo. ^{novi 2021}

Priložnostne razstave gradiva v tolminski knjižnici v letu 2021:

Datum	Vsebina
Februar	Razstava knjig Ferija Lainščka ob prejemu Prešernove nagrade za življ. delo
Februar/Marec	Knjige o vrtu
Marec	<i>Založbe predstavljajo:</i> Moderni klasiki
April	<i>Založbe predstavljajo:</i> Zdravo življenje
April	Mednarodni dan knjig za otroke: Kristina Brenkova
Maj	<i>Založbe predstavljajo:</i> Kako otroke vzgojiti v srečne odrasle?
Maj/junij	Festival Fabula, Fabulin izbor
Junij	Gradivo o Posočju
Junij	Obletnica osamosvojitve RS
Julij	Uganke človeštva
Julij	Tour de France
Julij	Olimpijske igre
Avgust	Poletni kulinarični užitki
September	Roza naslovnice
September	Evropski teden mobilnosti
September	Gradivo o psih
September	Dan knjižnice - ob gostovanju Toneta Partljiča razstava avtorjevih knjig
September	Dan knjižnice – knjige Cirila Kosmača ob obletnici rojstva
Oktober	Ob gostovanju Mance Izmajlove – razstava knjig o dihanju
Oktober	Svetovni dan duševnega zdravja (sodelovanje z NIJZ)
November	Zgodbe, filmi in glasba iz Italije
December	Knjige na temo praznikov

Obveščanje o novostih

Za odrasle bralce smo redno pripravljali zgibanke s seznamami novega knjižničnega gradiva ter seznam elektronskih in zvočnih knjig, ki so dostopni tudi na spletni strani knjižnice.

Literarne nagrade

Na spletni strani knjižnice smo nadgradili podstran Literarne nagrade, ki jo posodabljammo z aktualnimi nagradami. S tem želimo našim uporabnikom približati nagrajena dela in jih usmerjati k branju kakovostne slovenske in tuje literature.

Dnevi, povezani s knjigami

- *2. april, mednarodni dan knjig za otroke*: s pomočjo gradiv, ki jih je pripravila Mestna knjižnica Ljubljana in njen center Pionirska, smo pripravili pregledno razstavo kakovostnih mladinskih del ter obeležili 110. obletnico rojstva Kristine Brenkove. Ta dan smo objavili tudi posebno izdajo spletne lisice Mice, pravljičico Cesarjeva nova oblačila.
- *Ob svetovnem dnevu knjige* (23. aprila) smo začeli s projektom spodbujanja slovenskih avtorjev Primorci beremo. Uporabnike smo povabili k spremljanju spletnega intervjuja s Ferijem Lainškom, ki ga je za projekt pripravila Goriška knjižnica, ter promovirali obisk spletne prireditve Sejem s kavča (JAK). Tolminsko Bukvarno, ki jo običajno pripravljamo v tem času, smo predstavili na mesec maj in jo podaljšali na dva tedna (10. – 22.5.).
- *Teden slovenskih splošnih knjižnic* smo skupaj z ostalimi splošnimi knjižnicami praznovali med 16. in 20. novembrom 2021 pod enotnim sloganom V knjižnico? Zakaj pa ne!. V tem tednu smo uporabnike še posebej spomnili na pomen branja. V naši knjižnici smo bralce povabili k priporočanju dobrega branja drugim bralcem. Dodatno smo promovirali tudi zvočne knjige, dostopne preko portala Audibook.
- *V Nacionalnem mesecu skupnega branja* (8.9.-13.10.) smo na družbenih omrežjih in v naših knjižnicah dodatno promovirali pomen branja pod sloganom Beremo skupaj. Med dogodki tega meseca je bil Dan knjižnice, Bukvarna Bovec in Kobarid, začetek sezone pravljič z lisico Mico, začetek projekta Moja knjižnica in zaključek projekta Bralna bratovščina.
- Uporabnike smo s plakati pred knjižnicami in predvsem na spletu ter v radijskih in tv prispevkih opozarjali na različne pomembne literarne dosežke in dogodke.

4.4.5 Ostali dogodki in prireditve

V letu 2021 smo v galeriji in atriju Knjižnice Tolmin zaradi epidemije načrtovali 37 prireditev oz. dogodkov, izvedli pa smo jih 49 (34 za odrasle in 15 za otroke). Dogodki in razstave so bili pripravljeni tudi v krajevnih knjižnicah (v Bovcu 18 in v Kobaridu 10). V vseh naših enotah smo skupaj pripravili 77 dogodkov in razstav, ki smo jih glede na omejitve lahko izvedli. Prireditve smo izvedli v skladu s priporočili NIJZ in Vlade RS. Skupno je izvedene dogodke obiskalo preko 1.500 ljudi, potopisna predavanja pa so na spletu dosegla že preko 500 ogledov.

Izvedli smo Dan knjižnice in Kino pod brezami, ciklus potopisov Povratna vozovnica pa delno preselili na splet. Poletno dogajanje v atriju tolminske knjižnice smo večinoma izvedli v okviru Tminskega poletja (prireditve za otroke, predstavitev knjig), in sicer v skupni organizaciji s Kinogledališčem Tolmin, Občino Tolmin, JSKD Tolmin in zavodom Mink (mednarodni festival Sajeta in drugi projekti) ter založbo Beletrina (Beletrinini trubadurji). Pri izvedbi dogodkov smo veliko sodelovali z različnimi lokalnimi društvi in ustanovami. Dve jesenski predavanji je organiziral Posoški razvojni center. Pred bovško knjižnico so v sklopu projekta Primorci beremo in v sodelovanju z založbo Beletrina potekale predstavitve knjig in srečanja

bralnega kluba, kobariška knjižnica je v sodelovanju z OŠ Kobarid obeležila obletnico ustanovitve kobariške čitalnice in s pravljico sodelovala tudi na Kobariškem sejmu.

Med odpovedanimi prireditvami so bili med drugim ciklus predavanj Poskrbite za svoje zdravje, nekaj dokumentarnih in slikarskih razstav, predstavitev knjig in drugih predavanj zunanjih organizatorjev (Spominčica, Planinsko društvo Tolmin, Čebelarsko društvo Tolmin, PGD Tolmin, KZA Tolmin itd.).

	Načrtovano Tolmin	Realizacija 2021	Načrtovano Bovec	Realizacija 2021	Načrtovano Kobarid	Realizacija 2021	Načrtovano skupaj	Realizacija 2021
Dogodki za odrasle	27	32	10	8	3	3	40	43
bralna kultura	2	6	7	7	1	1	10	13
razstava	3	7				1	3	5
dokumentarna razstava	3	2				1	3	2
film	7	9					7	9
glasba		2						2
potopis	4	1	2	0	1		7	1
predavanje	5	3					5	3
delavnica		0	1	1			1	1
ostalo	3	2			1	0	4	2
Dogodki za otroke	10	13	14	8	8	4	32	25
bralna kultura za otroke ²⁷	6	5	10	5	6	4	22	13
ustvarjalna delavnica		2	1	0	1		2	2
predstava za otroke		4	1	2	0		1	6
film	1	2	0		0		1	2
prireditev za otroke	2		1	0	1		4	0
Spletni dogodki		4		2		3	7	9
Za odrasle (potopisi)		2						2
Za otroke (pravljice)		2		2		3	7	7
Skupaj	37	49	24	18	11	10	80	77

Predstavitve knjig

V atriju oz. galeriji tolminske knjižnice so bile izven predstavitev, ki smo jih pripravili v okviru raznih projektov, izvedene še tri predstavitve knjig:

- 8. junij predstavitev zbornika PGD Tolmin
- 15. september Gašper Križmanc in Smaal Tokk: Zgodbe iz karantene
- oktober Manca Izmajlova: S polnimi pljuči

Povratna vozovnica

Zaradi epidemije smo morali program potopisnih predavanj nekoliko prilagoditi. V januarju ter v jesenskem času smo dve predavanji izvedli preko spleta, eno v živo, eno predavanje smo premaknili na pomlad 2022. Predavanja preko spleta smo prenašali preko Youtube kanala knjižnice, kjer so ostala shranjena za kasnejše ogleda.

²⁷ Ure pravljic z lisico Mico so oglaševan javni dogodek, zato jih upoštevamo pri izvedenih dogodkih.

Spletna predavanja

22.1.	Katja Jarc: Gruzija
17. 12.	Tina Škorjanc. Združeni arabski emirati

Predavanja v živo

5.11.	Bernarda Jurič. 12.000 km greha
-------	---------------------------------

Kino pod brezami

Skupaj s Kinogledališčem Tolmin smo poletni kino organizirali že 6. leto zapored. Nekaj filmskih projekcij smo pospremili z uvodnimi pogovori z ustvarjalci filma ali s filmom povezanimi tematikami. V začetku avgusta smo pred predvajanjem filma izvedli predstavitev knjige Rac z avtorico knjige.

Program Kina pod brezami 2021:

Datum	Lokacija	Dogodek
22. jun 21	atrij	Odprtje Tminskega poletja in film Nažgani
29. jun 21	atrij	Film Sinovi burje in pogovor o kraškem ovčarju z režiserjem Miho Čelarjem in člani ekipe
6. jul 21	atrij	Film Fotograf
20. jul 21	atrij	Film Greta in pogovor z o okoljevarstvenih problemih z Miho Steglom
27. jul 21	Kino	Film Salon pri Romy
3. avg 21	atrij	Predstavitve knjige RAC s Petro Pogorevc in film Nočne ladje
10. avg 21	atrij	Film Misija Arktika
17. avg 21	atrij	Film Poletje 85
24. avg 21	atrij	Film v sklopu Kino otok – Prinčevo potovanje in Martin Eden
31. avg 21	atrij	Film Rocca spreminja svet

Razstave v galeriji tolminske knjižnice

V galeriji tolminske knjižnice smo gostili nekaj razstav:

- 9. pregledna razstava fotografske skupine Planinskega društva Tolmin (17.2.)
- Razstava 140 let PGD Tolmin (8. 5.)
- Razstava Osamosvojitve Slovenije 30 let (10. – 20.6.)
- Razstava Biodukt v sklopu festivala Sajeta (6.7.)
- Priložnostna razstava portretov avtorja Kristofa Zupeta iz stalne zbirke knjižnice (8.9. – svetovni dan pismenosti in začetek NMSB)
- Likovna razstava slikarke Nine Zuljan (16.9.)
- Likovna razstava KDLU Tolmin Panjske končnice (14.10.)

Dan knjižnice – 28. september

Tudi v letu 2021 smo Dan knjižnice, četrti po vrsti, organizirali na rojstni dan Cirila Kosmača, dogajanje pa zaradi neugodnih razmer in v duhu preprečevanja širjenja virusa raztegnili na cel teden. Dan knjižnice je namenjen spodbujanju obiskovanja knjižnice, bralne kulture ter predstavitvi naših dejavnosti in projektov v vseh oddelkih. Posebno pozornost smo ponovno namenili promociji raznolikih možnosti uporabe elektronskih virov, ki jih ponuja knjižnica, novim članom smo ponudili brezplačen vpis.

- V vseh enotah smo tretješolcem predstavili akcijo spodbujanja branja *Moja knjižnica – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin*.
- V atriju tolminske knjižnice smo gostili pisatelja *Toneta Partljiča* z njegovo zadnjo knjigo *Ljudje z otoka* ter pripovedovalski večer z Renato Lapanja *Nekoč, danes za jutri*, ki je bil hkrati zaključek pripovedovalske delavnice v organizaciji zavoda Mink.
- Kot uvod v novo sezono pravljic z lisico Mico smo za otroke pripravili predstavo *Čarovniška abeceda* v izvedbi gledališča FulDoro.

- V bovški knjižnici se je v tem tednu odvijala *Bukvarna* in predstavitev nove storitve *Računalniška točka*, uvodna pravljica predstava pa je bila zaradi bolezni prestavljena.
- Kobarška knjižnica je pozornost posvečala promociji naših projektov in dejavnosti ter pripravila pravljico uro in ustvarjalno delavnico za otroke 2. razreda OŠ Kobarid.

Dogodke Dneva knjižnice smo vključili v okvir Nacionalnega meseca skupnega branja, število obiskovalcev pa je zajeto v okviru posameznih dejavnosti.

4.4.6 Knjižnica Bovec

Obseg in obisk dejavnosti in prireditev je bil zaradi epidemije okrnjen tudi v Knjižnici Bovec, v največji možni meri so bili izvedeni vsi skupni projekti in dejavnosti (lisica Mica, Moja knjižnica, Rastem s knjigo, Primorci beremo, Bralna bratovščina...).

Poleg tega je v letu 2021 v sodelovanju z Literarnim klubom Bovec gostila en bralni večer, v sklopu projekta Primorci beremo pa pripravila 4 srečanja bralnega kluba Primorci beremo ob skodelici kave. Novost v letu 2021 je uvedba Računalniške točke v Knjižnici Bovec. Izvedenih je bilo 34 individualnih usposabljanj za uporabo IKT in e-storitev knjižnice. Septembra, v tednu ob Dnevu knjižnice, smo organizirali Bukvarno, prodajo rabljene literature po simbolični ceni. Knjižnica Bovec aktivno sodeluje z lokalnim vrtcem in osnovno šolo ter njenimi podružnicami. V letu 2021 je knjižnico obiskalo 7 skupin oz. 71 predšolskih otrok in ena skupina oz. 10 učencev OŠ, akcijo Moja knjižnica smo predstavili 3 skupinam tretješolcev (37 otrok). Otroci iz bovškega vrtca so s knjižnico sodelovali tudi v okviru mladinskega literarnega festivala Bralnice pod slamnikom in v knjižnici razstavljali likovne izdelke ter si skupaj z vrtcem iz Žage ogledali predstavo gledališča Ku-Kuc (več kot 60 otrok). V sklopu pravljic z lisico Mico (skupaj 41 otrok) je Knjižnica Bovec gostila tudi predstavo Mavrična čarovnica, v juliju in avgustu pa izvedla dve poletni pravljici uri (11 otrok). Ob splošni odpovedi izvajanja dogodkov v živo zaradi neugodnih zdravstvenih razmer je bovška knjižnica kot nadomestilo uram pravljic pripravljala posebne pakete s pravljico in materialom za ustvarjanje (npr. v decembru ustvarjanje okraskov, ki so jih otroci vrnil na razstavo v knjižnico in za to prejeli simbolično darilo).

4.4.7 Knjižnica Kobarid

Izredne razmere leta 2021 so vplivale tudi na izvajanje prireditev in dejavnosti v Knjižnici Kobarid. V največji možni meri so bili izvedeni vsi skupni projekti in dejavnosti (Dan knjižnice, lisica Mica, Moja knjižnica, Rastem s knjigo, Primorci beremo, Knjižna pekarna, Bralna bratovščina...), poleg tega je kobarška knjižnica več pozornosti namenjala sodelovanju z lokalno skupnostjo.

V sklopu Kobarškega sejma je knjižnica pripravila pravljico dogodek z lisico Mico, v oktobru, ko občina Kobarid praznuje občinski dan (15.10. – rojstni dan Simona Gregorčiča) pa smo v kobarški knjižnici obeležili 150. obletnico ustanovitve kobarške čitalnice. Poleg dokumentarne razstave iz naše domoznanske zbirke so v knjižnici svoje likovne izdelke na temo čitalnice, izdelane pod mentorstvom naše bibliotekarke, razstavljali kobarški petošolci. Ti so ob tej priložnosti pripravili tudi spletno prireditev v duhu čitalniške besede.

Glede na možnosti zaradi omejitvenih ukrepov so bile izvedene tri pravljice ure z lisico Mico, ki se jih je udeležilo 19 otrok, ter poletna pravljica z ustvarjalno delavnico.

Kobarška knjižnica je aktivno sodelovala z bližnjo osnovno šolo, glede na možnosti jo je obiskalo prek 200 otrok v organiziranih skupinah. Osnovnošolci so v knjižnici razstavljali svoje izdelke. V sklopu mladinskega festivala Bralnice pod slamnikom so kobarški osnovnošolci sodelovali na literarno-likovnem natečaju za učence 2. in 3. triletja osnovnih šol ter dijake srednjih šol in osvojili nagrado za najboljše likovne prispevke 2. triletja.

V septembru je v avli pred knjižnico potekala kobariška Bukvarna, v maju pa je svoje likovno delo na ogled postavil Damjan Šturm.

4.4.8 Potujoča knjižnica

Potujoča knjižnica je v letu 2021 obiskovala 86 postajališč v treh posoških občinah.

Izredne razmere so vplivale tudi na delovanje Potujoče knjižnice, ki že v običajnih razmerah izvaja prilagojen način knjižnične dejavnosti. Obisk in izposoja učencev in strokovnih delavcev (predvsem PŠ) predstavljata pomemben del dejavnosti Potujoče knjižnice. V letu 2021 so se tudi šole, vrtci in drugi zavodi še naprej prilagajali izrednim razmeram, kar je do neke mere vplivalo na uporabo storitev Potujoče knjižnice (odpoved obiskov, karantene itd.). Delež obiskovalcev se je glede na leto prej povečal, povečala se je tudi izposoja. Število aktivnih članov se je le malenkost zmanjšalo, upoštevati pa je potrebno, da si skupina otrok ob obisku PK na šoli izposodi gradivo na eno člansko izkaznico, kar je zabeleženo kot en sam obisk oz. članstvo (vsak mesec cca. 500 otrok).

Potujoča knjižnica je med obiski izvedla dve pravljici uri za otroke iz vrtca Podmelec in Podbrdo (20 otrok), pripravila predstavitev bibliobusa za skupino 20 otrok iz OŠ Most na Soči, izvedla 12 predstavitev projekta Moja knjižnica za tretješolce na podružničnih šolah ter sodelovala pri projektu Rastem s knjigo za OŠ Podbrdo. Redno je obiskovala vse posoške vrtce in podružnične šole, varovance VDC Tolmin ter vse enote Doma upokoencev Podbrdo.

Na delovanje Potujoče knjižnice vpliva tudi dotrajanost vozila, ki se med drugim odraža v pogostih okvarah vozila. V začetku leta 2021 smo tako nekaj dni dostavljali le vnaprej naročene pakete gradiv (do 12.1.), vnaprejšnje naročanje gradiva smo spodbujali tudi v času brezstične izposoje in vračanja.

4.4.9 Dostavna knjižnica

Namenjena je prebivalcem občine Tolmin, ki živijo v težje dostopnih, demografsko ogroženih vaseh, do katerih ne vozijo javna prevozna sredstva, ter invalidom in bolnikom. S pomočjo dostavnega vozila je po vnaprej pripravljenem razporedu enkrat mesečno (z izjemo julija in avgusta) predviden obisk krajanov odročnih vasi v tolminski občini, ki jim je tako do neke mere omogočen dostop do gradiva, informacij in razvedrila, kar pripomore k izboljšanju kakovosti življenja tudi v teh vaseh.

Načrt za leto 2021 je predvideval 10 obiskov Dostavne knjižnice v 5 vaseh v občini Tolmin (Stržišče, Logaršče, Zadlaz-Žabče, Čadrg, Zadlaz-Čadrg). Od tega je bilo realiziranih 7 obiskov (feb., mar., apr., maj, jun., sep., dec.), enkrat (nov.) je obisk odpadel zaradi bolniške odsotnosti bibliotekarja, januarja, ko je bilo delovanje knjižnic še vedno zelo omejeno zaradi razglašene epidemije, je bilo gradivo nekaterim uporabnikom dostavljeno v obliki paketa, enkrat (okt.) pa je bil obisk zaradi okvare vozila izveden le delno.

V letu 2021 si je 23 aktivnih članov (povprečno 12) izposodilo 1.957 izvodov gradiva, kar je kar 1.438 ali 277% več kot v letu 2020 in 1.079 enot ali 123% več kot v letu 2019.

Na novo je bil v letu 2021 vpisan en član.

4.4.10 Domoznanska dejavnost

Zbirka domoznanskega gradiva

Skladno s 16. členom Zakona o knjižničarstvu je domoznanski oddelek tudi v letu 2021 zbiral, obdeloval, hranil in posredoval knjižno in neknjižno gradivo, ki obravnava območje občin Bovec, Kobarid in Tolmin z geografskega, arheološkega, zgodovinskega, literarnega, jezikovnega, sociološkega, kulturnega, gospodarskega in etnološkega vidika.

Knjižnica zbira različne vrste gradiv: knjižno gradivo, časopise, raziskovalne in diplomske naloge, članke, neknjižno gradivo, koledarje, stare razglednice, fotografije, drobni tisk. Pri zbiranju knjižnica aktivno sodeluje z lokalnimi, zamejskimi in drugimi institucijami (šole,

muzeji...) ter redno sledi aktualno objavljenim domoznanskim vsebinam v dnevnem časopisju. S pomočjo zbranega gradiva knjižnica obeležuje obletnice rojstev/smrti pomembnejših domačih ustvarjalcev ter ohranja pisno kulturno dediščino (Cilj 5: Dediščinska pismenost).

V letu 2021 smo od dedičev Marte Filli prejeli v dar del njene osebne knjižne zbirke.

Na spletni strani smo objavili bibliografijo monografskih in serijskih publikacij, pridobljenih v letu 2020.

Pripravili smo vsebinsko zasnovo spletnega koledarja, s katerim želimo prebivalce osveščati o pomembnih obletnicah lokalnih osebnosti in dogodkov na naši spletni strani. Koledar je ob koncu leta še v izdelavi.

Za potrebe stalne razstave Na zahodnem robu, posvečene primorski zgodovini 20. st., ki jo je Goriški muzej postavil na Pomniku miru na Cerju v Goriških Brdih smo v hrambo predali del Kosmačeve zapuščine, kipec belega konja. Naša bibliotekarka je v sodelovanju z dr. Markom Klavora, avtorjem razstave, pripravila prispevek o Cirilu Kosmaču.

Domoznanske novosti ^{novi 2021}

V tolminski knjižnici, kjer hranimo domoznansko zbirko, smo pripravili poseben kotiček Domoznanske novosti, kjer izpostavljam lokalno pomembno gradivo, da bi spodbujali dediščinsko pismenost (Cilj 5: Dediščinska pismenost). V prihodnje ga želimo nadgraditi z dostopom do digitalnih domoznanskih vsebin.

Obrazi slovenskih pokrajin

Od leta 2012 naša knjižnica sodeluje pri ustvarjanju spletnega biografskega leksikona Primorci.si, ki se je v letu 2020 združil z drugimi slovenskimi portali pod enotnim imenom Obrazi slovenskih pokrajin. Doslej je naša knjižnica za portal prispevala že preko 230 zapisov življenjepisov pomembnih osebnosti iz Posočja. V letu 2021 smo med drugim urejali zapis o Ivanu Preglju in pripravljali seznam osebnosti, katerih življenjepise želimo vključiti v portal.

Digitalizacija domoznanskega gradiva

Gradivo iz preteklih let, ki se hrani na domoznanskem oddelku (razen knjig), v veliki meri ni računalniško obdelano. Hranimo ga v ustreznih škatlah, registratorjih in mapah, zato je najdljivo le ob strokovni pomoči bibliotekarja. V skladu s strateškim ciljem za izboljšanje dostopnosti različnega domoznanskega gradiva želimo lokalno pomembno gradivo postopno digitalizirati, povečati vnos zapisov za takšno gradivo v katalog Cobiss²⁸ in uporabnike spodbujati k njegovi uporabi²⁹. V letu 2021 smo aktualna gradiva že shranjevali v elektronski obliki z uporabo OCR ter v sodelovanju z IZUM prilagodili platformo dCobiss za katalogizacijo teh vsebin za avtorsko zaščiteno dostop.

Domoznanski portali

Uporabnike smo seznanjali tudi z uporabo različnih digitalnih zbirk s področja domoznanstva (Kamra, dLib...). Portale smo posebej izpostavili na spletni strani knjižnice v sklopu domoznanskih vsebin.

Projekt Skrito – odkrito – ohranjeno – dostopno

Pri digitalizaciji določenih gradiv se v posebnem projektu povezujemo z območno knjižnico v Novi Gorici in NUK v sklopu izgradnje portala dLib. V sklopu projekta sta bili v letu 2021 digitalizirani tudi dve publikaciji, ki jih hrani naša knjižnica: Tolmino : incantevole luogo di

²⁸ Ukrep 8. Katalogizacija domoznanskih vsebin za doseganje CILJa 4. Optimizacija dostopa do lokalno pomembnega gradiva

²⁹ Ukrep 11. Načrtovanje in izvajanje dejavnosti za promocijo domoznanskega gradiva za doseganje CILJa 5. Dediščinska pismenost.

villeggiatura in La guerra. Vol. 5, L'alto Isonzo : [dalle raccolte del Reparto fotografico del comando supremo del r.esercito]. Z razstavo v Knjižnici Tolmin smo projekt promovirali ob 3. decembru.

Domoznanske razstave

Obletnica ustanovitve Narodne čitalnice v Kobaridu

V oktobru 2021 smo z dokumentarno razstavo iz naše domoznanske zbirke obeležili 150. obletnico ustanovitve Narodne čitalnice v Kobaridu. Ob tem smo se povezali z OŠ Kobarid, kjer so petošolci pripravili virtualno prireditev in uprizorili besedo, najbolj poznano dejavnost iz časa čitalnic. Učenci so pod mentorstvom naše bibliotekarke pripravili likovno razstavo izdelkov na temo čitalnice v Knjižnici Kobarid.

Obletnica ustanovitve čitalnice v Podmelcu

V tolminski knjižnici smo z manjšo dokumentarno razstavo obeležili 150. obletnico Kmetijske čitalnice v Podmelcu.

Marta Filli

V galeriji Knjižnice Tolmin smo v avgustu pripravili razstavo v spomin na dolgoletno delo ravnateljice Marte Filli, ki bi v letu 2021 praznovala 95 let. Društvo Dorovci iz Tolmina je pripravilo priložnostno slovesnost, ki se je začela z ogledom pripravljene razstave ter nagovorom predstavnice knjižnice, podžupana občine Tolmin in predstavnice društva.

Soča

Ob 22. marcu, svetovnem dnevu voda, smo v tolminski knjižnici pripravili razstavo gradiva na temo Soče in različne prevode pesmi Soči v digitalni obliki ter izbor razglednic z motivi Soče iz domoznanske zbirke. Naše uporabnike smo povabili na spletno srečanje »Reka Soča, kako si?« v organizaciji Zavoda Sara Vuri.

4.4.11 Oblike dejavnosti za ranljive skupine (otroke, mladino in odrasle)

Kot splošna knjižnica, namenjena vsem prebivalcem lokalnega okolja, si Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin prizadeva tudi za vključevanje ranljivih skupin uporabnikov v svoje načrte in izvajanje dejavnosti.

Telesno ovirani se prireditev, ki jih organiziramo v naših knjižnicah, lahko udeležijo v Tolminu in Kobaridu, v Bovcu pa večino prireditev pripravljamo v dvorani KD Bovec (pritličje), kjer je omogočen tudi dostop za gibalno ovirane osebe. Potujoča knjižnica ima vgrajeno dvigalo, ki omogoča prost dostop do gradiva v bibliobusu tudi telesno oviranim uporabnikom ter varovancem doma upokojencev in Varstveno delovnega centra Tolmin, ki jih redno obiskuje. Z izvedenimi spletnimi dogodki je udeležba omogočena tudi vsem uporabnikom, ki se zaradi različnih oviranosti ali zdravstvene situacije dogodkov ne morejo udeležiti.

Za senzorno ovirane in starejše uporabnike kupujemo knjige z večjim tiskom in jih označujemo s posebnimi nalepkami, da jih uporabniki lažje najdejo. V sodelovanju s Knjižnico za slepe in slabovidne Minke Skoberne iz Ljubljane so uporabnikom na voljo tudi zvočne knjige na fizičnih nosilcih. Zbirko glede na izkazane potrebe dopolnjujemo. Ob obisku naših krajevnih knjižnic si uporabniki lahko izposodijo očala z različnimi dioptrijami za branje v knjižnici.

Med uporabniki promoviramo uporabo e-knjig (Biblos), ki omogočajo poljubno povečavo tiska, ustrezno osvetlitev in druge osebne nastavitve. E-knjige uporabnikom ponujamo že od leta 2013, ponudbo naslovov redno dopolnjujemo in uporabnike aktivno izobražujemo za njihovo uporabo.

Od poletja 2020 so članom naše knjižnice na voljo zvočne knjige, dostopne preko aplikacije Audibook. Zbirko redno dopolnjujemo in aktivno promoviramo med uporabniki.

V projektu *Koraki do branja* je izbor priporočenih knjig namenjen učencem prve triade, ki se učijo branja malih tiskanih črk, otrokom s težavami pri branju ter otrokom, katerih materni jezik ni slovenščina. Izbor ponujamo v vseh oddelkih knjižnice. V Knjižnici Tolmin je uporabnikom na voljo aplikacija KOBİ, ki na različne načine otrokom olajša branje in jih zaradi interaktivnosti dodatno motivira. Namenjena je vsem, ki imajo pri branju težave, se spopadajo z disleksijo ali se pri branju težko zberejo. Z informacijami o projektu seznanjamo tudi vse sodelujoče v akciji spodbujanja branja *Moja knjižnica – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin*. K sodelovanju v akciji Moja knjižnica vsako leto povabimo tudi učence Podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami – OŠ Franceta Bevka Tolmin (PŠIUOPP) in varovance Varstveno delovnega centra Tolmin (VDC Tolmin). Pravila akcije prilagodimo njihovim bralnim sposobnostim in jih k branju spodbujamo tudi z uporabno nagrado. V šolskem letu 2020/2021 je akcijo uspešno končalo 22 učencev, ki so skupaj prebrali 264 knjig, in 14 uporabnikov VDC Tolmin, ki so skupaj prebrali 168 knjig. Zaradi akcije in tudi sicer varovanci VDC in učenci PŠIUOPP redno obiskujejo Knjižnico Tolmin in Potujočo knjižnico. Med drugim so si v galeriji tolminske knjižnice ogledali razstavo Biodukt, pripravljeno v sklopu festivala Sajeta in likovno razstavo Nine Zuljan. V sklopu festivala Bralnice pod slamnikom je varovanka VDC v tolminski knjižnici razstavljala svoja likovna dela.

Z Dostavno knjižnico nudimo možnost dostopa do knjižničnega gradiva tudi starejšim in bolj oddaljenim prebivalcem v tolminski občini, ki živijo v težje dostopnih, demografsko ogroženih vaseh, do katerih ne vozijo javna prevozna sredstva. Dostavno knjižnico in Knjižnico Tolmin so uporabljali tudi člani skupnosti Srečanje (komuna Don Pierino), ki deluje v bližnjem Čadrgu. V letu 2021 smo nadaljevali z upoštevanjem meril dostopnosti spletnih vsebin za uporabnike z različnimi oblikami senzorne oviranosti.

Tudi v letu 2021 smo ohranili možnost pošiljanja gradiv po pošti z namenom zagotavljanja širšega dostopa do gradiv knjižnice vsem uporabnikom, ki iz različnih razlogov ne morejo sami v knjižnico.

4.4.12 Strokovna pomoč in sodelovanje

Sodelovali smo s knjižnico v Tolminskem muzeju in ažurirali bibliografije raziskovalcev za lokalno podjetje. V dogovoru s šolami kupujemo tudi več izvodov gradiva, ki ga učenci potrebujejo za razna šolska tekmovanja (Cankarjevo tekmovanje, Vesela šola,...).

Pri različnih dejavnostih, projektih in prireditvah sodelujemo s številnimi posamezniki, društvi, zavodi in institucijami v lokalnem okolju. V letu 2021 smo tako sodelovali s Kinogledališčem Tolmin, društvom Spominčica, zavodom Mink, PRC, JSKD, NIJZ, društvom Dorovci, šolami in vrtci itd.

4.4.13 Ostalo

Odlok o ustanovitvi

V letu 2021 smo nadaljevali s prizadevanji za sprejetje zakonsko usklajenega Odloka o ustanovitvi s strani občin ustanoviteljic tako s strani vodstva knjižnice kot preko sveta zavoda in predstavnika Občine Kobarid. Knjižnica je uporabljala obstoječe dokumente oz. se je pri poslovanju ravnala skladno z veljavno zakonodajo.

Nakup novega bibliobusa

Zamrznitev državnega proračuna za leto 2020 in izredne razmere, povezane z epidemijo, so zelo zamaknili vse postopke, povezane z nakupom novega bibliobusa. Pogodba med Ministrstvom za kulturo, občinami in knjižnico je bila podpisana konec februarja 2021, v njej pa je glede na okoliščine določeno, da MK zagotovi sredstva v letu 2021, občine pa v letu 2021 ali v letu 2022. Na zahtevo Ministrstva za finance smo ob podpisu pogodbe v sodelovanju z

Občino Tolmin in v dogovoru z ostalima dvema občinama pripravili Dokument identifikacije programskega projekta. V juniju 2021 je knjižnica objavila javno naročilo za nakup novega bibliobusa. Do izteka JN je prispela le ena ustrezna ponudba. Po podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem AS Domžale smo takoj pričeli z realizacijo projekta. V letu 2021 smo veliko časa namenili pripravi idejne zasnove notranjosti in zunanosti vozila ter usklajevanju z izvajalcem pri pripravi načrtov za izdelavo vozila.

Posodobljen terminski plan:

- oktober-november 2019: prijava knjižnice na neposreden poziv ministrstva
- 2020: odločba ministrstva
- pomlad 2021: podpis pogodbe o sofinanciranju in priprava DIIP
- junij 2021: izvedba javnega naročila
- julij 2021: izbor izvajalca
- oktober 2021: koriščenje sredstev ministrstva za nakup podvozja in začetek nadgradnje
- december 2021: nadaljevanje del s sredstvi iz občinskih proračunov občin Kobarid in Bovec
- 2022: nadaljevanje del s sredstvi Občine Tolmin in lastnimi sredstvi
- 31. 10. 2022: rok za zaključek projekta

Anketa o zadovoljstvu uporabnikov

V novembru in decembru smo med člani in uporabniki knjižnice izvedli anketo o njihovem zadovoljstvu s knjižničnimi storitvami. Kljub promociji nam je uspelo pridobiti le 183 izpolnjenih anket, kar predstavlja slabe 4 % naših članov. Anketo smo zastavili nekoliko širše, da bi njene rezultate lahko uporabili tudi kot smernice delovanja, njena dolžina pa je zelo verjetno negativno vplivala na odziv. Večino odgovorov so podale osebe ženskega spola v starosti 21 do 60 let, kar 73 % jih je iz tolminske občine. Zaradi znanih omejitev je bilo leto 2021 relativno neugodno za izvajanje ankete.

V splošnem se je izkazalo, da so ljudje s knjižnico, knjižničnimi storitvami, izborom gradiva in delom zaposlenih zadovoljni. Anketirani so zapisali številne pohvale zaposlenim in organizaciji dela, podali nekaj predlogov izboljšav, večjih kritik nismo zasledili. Kot najbolj pomembne dejavnosti knjižnice so prepoznali dostop do lokalnih vsebin, možnost brezkontaktnega prevzema in vračanja gradiva ter različne oblike dejavnosti za vseživljenjsko učenje. Slednje so najpogostejše označili tudi kot nekaj, česar ne poznajo. Z anketo smo ugotovili, da naši člani slabo poznajo možnost medoddelčne in medknjižnične izposoje ter domoznansko dejavnost. Kljub našemu trudu pri promociji slabo poznajo tudi možnosti dostopa do elektronskih virov, gradiv in portalov. Hkrati tovrstno svetovanje s strani knjižničarjev ocenjujejo kot manj pomembno, kar nam ponuja razlago, da naši uporabniki kljub razvoju in številnih možnostih še vedno najpogostejše potrebujejo in uporabljajo tradicionalne storitve knjižnice. Najmanj pomembna jim je možnost izposoje glasbenih zgoščenk in prebiranje časopisja v čitalnici (ne pa tudi izposoja revij, ki se je v letu 2021 povečala), prav tako je med člani manjši interes za uporabo napredne tehnologije ali možnosti uporabe samostojne študijske celice v knjižnici. Kot bolj pomembne prepoznajo storitve samostojne izposoje in vračanja gradiva na knjigomatih, možnosti prevzema in vračanja gradiva izven odprtosti knjižnice, storitev oddaljenega dostopa do e-gradiv ter dostavo gradiva na dom za ranljive skupine.

Anketirani so izjemno pozitivno ocenili tudi prilagoditve in delovanje knjižnice v času izrednih razmer, daleč najbolj pogrešana pa je bila možnost samostojnega brskanja med knjižnimi policami.

Priprava dokumentacije za rekonstrukcijo in dozidavo tolminske knjižnice

V letu 2021 se je zaključil postopek ureditve parcelnih mej.

Brisanje osebnih podatkov članov

Zaradi izrednih razmer in posledičnih odsotnosti zaposlenih v letu 2021 nismo izvedli brisanja osebnih podatkov neaktivnih članov knjižnice. Postopek bomo glede na možnosti izvedli spomladi 2022.

Izterjava gradiva in dolgov

V skladu z 41. členom Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin smo oktobra 2021 z dopisom pozvali 9 dolžnikov, ki po prejemu 4. opominu niso vrnil izposojenega gradiva, k poravnavi obveznosti do knjižnice. Po 30. oktobru 2021 smo 6 nerešenih primerov predali v nadaljnjo obravnavo podjetju za izterjavo Izterjava d.o.o. Do 14.2.2022 so bili trije od teh ugodno rešeni.

Svet knjižnice

Svet zavoda se je v letu 2021 sestal na treh rednih sejah.

4.4.14 Promocija knjižnice in dejavnosti

V letu 2021 smo okrepili promocijo knjižnične zbirke v prostorih naših knjižnic, da bi sledili cilju povečanje njene uporabe. Knjižnično zbirko in storitve knjižnice smo redno promovirali tudi v radijski oddaji Tvoja, moja, naša knjižnica na lokalni radijski postaji. S Primorskim valom sodelujemo tudi pri pripravi jutranjega obveščanja o obiskih Potujoče knjižnice.

Knjižnica je aktivna na družbenih omrežjih Facebook in Instagram, ima svoj Youtube kanal ter spletno stran, ki jo redno osvežujemo.

Informacije o dogodkih in dejavnostih v knjižnici ter vabila na prireditve smo pošiljali različnim medijem, lokalnim skupnostim, ustanovam in podjetjem. Redno smo objavljali prispevke v lokalnem časopisu in med zamejci (Dom).

Širšo javnost smo o dogajanju v knjižnici obveščali preko e-pošte, različne dogodke in aktualne novice v zvezi z dogajanjem in odprtostjo knjižnice smo širili preko lokalne radijske in TV postaje ter s plakati.

4.5 ODPRTOST

Načrtovano za 2021: 5.423 ur odprtosti

Doseženo v 2021: 5.293,5 ur

Realizirano v 2020: 4.805 ur

V letu 2021 je bila knjižnice uporabnikom na voljo 5.293,5 ur, kar je 488,5 ur več kot v letu 2020 (povprečno Tolmin 53 ur, Kobarid 28 ur, Bovec 28 ur tedensko, Potujoča knjižnica 52 ur mesečno). Zaradi odrejenega splošnega zaprtja javnega življenja je bila knjižnica popolnoma zaprta za uporabnike od 1. do 11. aprila. Med 1. januarjem in 12. februarjem se delež odprtosti nanaša na možnost prevzemanja gradiva ob telefonski in elektronski dosegljivosti za uporabnike, ko smo ohranjali nespremenjen urnik in uporabnikom nudili številne informacije, jim svetovali pri izbiri gradiv, pripravljali pakete za prevzem in pošiljanje po pošti. Z letom 2021 smo sobotno odprtost v Knjižnici Tolmin uskladili z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic, čas odpiranja ob četrtkih pa nekoliko zamaknili, kar se je izkazalo kot učinkovito pri organizaciji bibliopedagoških dejavnosti in internem delu.

Knjižnica Tolmin

je bila za obiskovalce odprta od ponedeljka do srede in ob petkih od 9.00 do 19.00, ob četrtkih od 11.00 do 19.00 ter ob sobotah od 8.00 do 13.00. Knjižnica je v juliju in avgustu poslovala po prilagojenem urniku, in sicer: pon., tor. in sre. 13.00 – 20.00 ter čet., in pet. 8.00 – 15.00, sobota zaprto.

Knjižnica Kobarid

je bila odprta pon. in pet. 13.00 – 19.00, sre. 11.00-17.00 ter tor. in čet. 9.00 – 14.00. V juliju in avgustu je knjižnica poslovala po prilagojenem urniku: pon. 13.00 – 19.00, sre. 11.00-17.00, tor., čet. in pet. 9.00 – 14.00.

Knjižnica Bovec

je bila odprta pon. in pet. 13.00 – 19.00, sre. 11.00-17.00 ter tor. in čet. 9.00 – 14.00. V juliju in avgustu je knjižnica poslovala po prilagojenem urniku: pon. 13.00 – 19.00, sre. 11.00-17.00, tor., čet. in pet. 9.00 – 14.00.

Potujoča knjižnica in Dostavna knjižnica

sta svoje bralce obiskovali po letnem razporedu. Nekaj ur obiskov je odpadlo na račun preventivnih ukrepov v zvezi s preprečevanjem širjenja virusa SARS-CoV-19 v zavodih, ki jih Potujoča knjižnica obiskuje in zaradi cestnih ovir. V začetku leta so uporabniki prevzemali in vračali gradivo brez vstopa v vozilo oz. naročali pakete gradiva za dostavo, zato je bila ekipa Potujoče knjižnice uporabnikom še intenzivneje dosegljiva preko telefona in e-pošte za vse informacije in naročila ter jim na različne načine zagotavljala željeno gradivo.

5 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC

Od 1.1. do 15.6.2021 je bila razglašena epidemija, v nadaljevanju leta pa so različni ukrepi in omejitve zaradi preprečevanja širjenja virusa SARS-CoV-19 še naprej vplivali na delovanje in poslovanje knjižnice, vendar zaradi tega niso nastale nedopustne finančne posledice.

6 OCENA ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIMI LETI

Nadaljevanje izrednih razmer zaradi epidemije in izvajanje številnih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-19 je v letu 2021 onemogočilo realizacijo vseh zastavljenih ciljev. V primerjavi s preteklim letom se je v letu 2021 zmanjšalo število aktivnih in novopisanih članov, kar je neposredna posledica uvedenih ukrepov in omejitev zbiranja ter uvedba pogoja preboleli-cepljeni-testirani (PCT) za starejše od 12 let tudi za vstop v knjižnico. Glede na preteklo leto se je število izposojenih enot gradiva in število obiskov uporabnikov občutno povečalo, kar pripisujemo aktivnejši promociji knjižnične zbirke in tudi splošnim omejitvam javnega življenja, ki ljudem predvidoma dopuščajo več možnosti za uporabo knjižničnih storitev. Uporabnikom smo pred Knjižnico Tolmin kot novost ponudili možnost prevzema naročenega gradiva tudi izven odprtosti knjižnice, vseskozi smo v času odprtosti omogočali tudi brezkontaktno vračanje in izposajo gradiva. Obseg kupljenega gradiva je glede na pretekla leta nekoliko nižji, kar je posledica višjih cen gradiva na trgu. Zaradi številnih prilagoditev dela z uporabniki in zato večje obremenitve zaposlenih na tem področju je bilo v letu 2021 tudi manj izločenega in odpisanega gradiva. V letu 2021 je bilo skladno z vsemi vladnimi ukrepi in navodili NIJZ manj možnosti za izvajanje dejavnosti in prireditev, zaradi neugodnih epidemioloških razmer smo v začetku leta in v zadnjih mesecih dogodke v prostorih knjižnic popolnoma odpovedali ter v dogovoru z izvajalci izvedli spletne različice. Kljub temu nam je uspelo izpeljati več dogodkov kot smo jih načrtovali. Odprtost knjižnice je bila v primerjavi z letom prej občutno večja, vendar zaradi ukrepov v zvezi z epidemijo in vzdrževalnih del v Knjižnici Kobarid nekoliko manjša od leta 2019.

7 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Ocenjujemo, da smo proračunska in lastna sredstva gospodarno in učinkovito porabili za izvajanje knjižnične dejavnosti in približevanje potrebam uporabnikov.

8 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Knjižnica v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ izvaja notranjo revizijo poslovanja enkrat na tri leta. Notranja revizija je bila izvedena maja 2020.

Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ je direktorica pripravila na osnovi samoocenitvenega vprašalnika. Po rezultatih vprašalnika so notranje kontrole vzpostavljene na pretežnem delu poslovanja.

9 POJASNILA NEDOSEŽENIH CILJEV

Zaradi različnih negativnih vplivov epidemije in z njo povezanih ukrepov ter omejitev pri uporabi knjižničnih storitev vsi konkretno zastavljeni cilji glede števila aktivnih članov, nakupa in odpisa gradiva niso bili realizirani. Priprava načrtov za preureditev izposojevalnega pulta in vhoda na izposojevalni del v tolminski knjižnici je bila v letu 2021 začeta in se nadaljuje tudi v naslednje leto.

Odloka o ustanovitvi tudi v letu 2021 niso sprejele vse tri občine v identičnem besedilu.

10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Ocenjujemo, da je bila knjižnica tudi v letu 2021 optimalno odzivna na potrebe uporabnikov glede na odrejene ukrepe in omejitve, ki izhajajo iz preprečevanja širjenja virusa SARS-CoV-19. Ob vladni uvedbi pogoja PCT za vstop v knjižnico smo še aktivneje skrbeli za promocijo in izvedbo brezstičnih možnosti izposoje in vračanja gradiva, da bi zagotovili dostop do knjižnične zbirke vsem prebivalcem. S tem smo pozitivno vplivali na splošno družbeno klimo. Prebivalci Posočja imajo zaradi knjižnice in njene bogate knjižnične zbirke ter raznolikih aktivnosti, dejavnosti in storitev kljub geografski oddaljenosti od večjih mest možnost dostopa do informacij in znanj ter kakovostnega preživljanja prostega časa, ki pomembno podpirajo osebni razvoj posameznika in območja. V času omejitev in ukrepov so te možnosti postale toliko bolj dragocene.

11 ANALIZA KADROVANJA

Zaposlitve

V letu 2021 je bilo v skladu s Kadrovskim načrtom zasedenih 17 delovnih mest, od tega sta bile del leta dve zaposlitvi za krajši delovni čas, in sicer:

	Delovno mesto	Število zaposlenih	
Uprava in skupne službe	direktor	1	
	računovodja	1	
	bibliotekar	1,5	nabava in obdelava gradiva ter domoznanska dejavnost
	sistemski administrator	3/4	
Knjižnica Tolmin	bibliotekar	4	
	knjižničar	1	
	čistilka	1	
Knjižnica Kobarid	bibliotekar	½ + ½	
	višji knjižničar	1	
Knjižnica Bovec	bibliotekar	2	
Potujoča knjižnica	knjižničar	1	
	knjižničar voznik bibliobusa	1	
	skupaj	17	

V skladu s predvidenim planom v letu 2021 ni bilo zaposlitve na sistemiziranih delovnih mestih: poslovni sekretar, sistemski administrator, hišnik in manipulant.

Naloge poslovnega sekretarja je tako kot doslej opravljala računovodja. Za računalnike in mrežo je skrbel računalničar. Za manjša popravila in vzdrževanja smo storitve plačevali zunanjemu izvajalcu. Manipulativna knjižničarska dela so opravljali študenti.

Pri začasnih odsotnostih (poletni dopusti, bolniške in druge odsotnosti) in pri opravljanju lažjih knjižničarskih del smo si pretežno pomagali s študenti.

Eni od zaposlenih je v letu 2021 prenehala pravica matere do krajšega delovnega časa v skladu s 50. členom Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Pred tem je delala polovični delovni čas, njeno odsotnost smo nadomestili z bibliotekarko za polovični delovni čas za določen čas. Ena od zaposlenih se je konec leta upokojila, z začetkom novega leta smo zaposlili bibliotekarko.

Izobraževanja zaposlenih

Strokovni delavci so se izobraževali za uporabo programskih orodij v sistemu COBISS ter se udeleževali ostalih strokovnih izobraževanj. Izobraževanje iz varnosti pri delu je del rednega usposabljanja, ki se ga zaposleni udeležujejo periodično. V letu 2021 je bila izvedena vaja evakuacije in usposabljanje pooblaščenih oseb za gašenje manjših požarov. Vsi zaposleni so se udeležili tudi Komunikacijske delavnice, namenjene izboljšanju medosebne komunikacije in komunikacije z uporabniki.

Zaradi ukrepov in omejitev je večina izobraževanj potekala preko spleta. Slednje je pomembno vplivalo na možnosti udeležbe, saj si zaposleni lažje prilagajajo termine in način izvedbe izobraževanja. V letu 2021 so zaposleni, vključno z direktorico, opravili 677 ur izobraževanj³⁰ (620 več kot v prejšnjem letu).

Napredovanja zaposlenih

Napredovanja v plačne razrede

V skladu z Uredbo o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede je 17 zaposlenih do 15. marca 2021 prejelo letno oceno delovne uspešnosti.

³⁰ Podrobneje v prilogi Realizacija izobraževanj zaposlenih v letu 2021.

V letu 2021 se je izpolnjevanje pogojev za napredovanje v višji plačni razred na podlagi (3) odstavka 16. člena ³¹ Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) in določil Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede preverjalo pri osmih zaposlenih. Ostali so prejeli šele prvo oz. drugo oceno delovne uspešnosti, dva zaposlena pa sta že dosegla najvišji možni razred v najvišjem nazivu. Pri preverjanju pogojev je šest zaposlenih zbralo zadostno število točk za napredovanje za 1 oz. 2 plačna razreda, pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom pa so pridobili s 1. decembrom 2021 v skladu z Zakonom o spremembi in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-V).

Napredovanja v strokovne nazive

V letu 2021 nihče izmed strokovnih delavcev ni napredoval v višji strokovni naziv.

Anketa o zadovoljstvu zaposlenih

Konec leta 2021 smo izvedli anketo o zadovoljstvu med zaposlenimi, da bi si na podlagi rezultatov lahko zastavili smernice delovanja na področju kadrov. Ugotavljamo, da zaposleni svoje zadovoljstvo na delovnem mestu na splošno ocenjujejo kot dobro, kljub temu pa ostaja nekaj področij, kjer si lahko prizadevamo za izboljšave.

³¹ (3) Javni uslužbenec lahko na podlagi tega zakona napreduje vsaka tri leta za en ali dva plačna razreda, če izpolnjuje predpisane pogoje. Kot napredovalno obdobje se šteje čas od zadnjega napredovanja v višji plačni razred. Za napredovalno obdobje se upošteva čas, ko je javni uslužbenec delal na delovnih mestih, za katere je predpisana enaka stopnja strokovne izobrazbe. Pristojni organ oziroma predstojnik najmanj enkrat letno preveri izpolnjevanje pogojev za napredovanje.

12 INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

Planirano v Programu dela 2021		Izvedeno v 2021	
	Načrtovana sredstva		Porabljena sredstva
KNJIŽNICA TOLMIN			
Nujna vzdrževalna dela	3.100	Obnova zasilne razsvetljave	1.717
		Atrij (betonske kape, barvanje, ureditev)	2.250
		Servis klim	415
Računalniška in tehnična oprema			
Računalniška oprema SS	1.105		nerealizirano
2x tablični računalnik, 2x bralnik	1.000	2 x tablični računalnik (e-viri)	439
IKT in druga oprema	2.198	Zamenjava zastarelih monitorjev	898
		Zamenjava zastarelega mobilnika	125
Drugo			
Dokumentacija prenove izpos. pulta	2.918		prestavljeno
Prenova vhoda in izposojevalnega pulta	9.232		prestavljeno
		Paketniki	1.135
II Nakup IKT (poziv MzK)	2.347	1x prenosni rač., 2x tablični rač., 1x rač., 1x monitor	2.492
Investicije			
Nakup novega vozila za Potujočo knjižnico	84.000	Znesek po pogodbi 105.000	prenos
KNJIŽNICA KOBARID			
Tekoče vzdrževanje			
Čiščenje steklene skulpture	980	Vključeno v spremljevalna dela	
Beljenje	290	Vključeno v spremljevalna dela	
		Spremljevalna dela ob obnovi parketa	2.650
		Delna prenova parketa	2.763
Računalniška in tehnična oprema			
Računalniška oprema SS	407		nerealizirano
Bralnik	180		nerealizirano
Tablični računalnik	249	Tablični računalnik	219
Razvlažilnik za e-klet	300	Razvlažilnik za e-klet	265
Prenosni računalnik	800	Prenosni računalnik	974
Nakup IKT (poziv MzK)	1.194	Uvrstitev na rezervno listo	
		Sesalec za prah	200
Investicije			
Nakup novega vozila za Potujočo knjižnico	31.000	Izdelava novega vozila za PK	38.940,20
KNJIŽNICA BOVEC			
Tekoče vzdrževanje			
Razsvetljava	500	Razsvetljava	1.485
Pleksi oporniki za knjige	270	Pleksi oporniki za knjige	
SeniKnjig	350	SeniKnjig (Čezsoča)	345
Računalniška in tehnična oprema			
1x Računalnik	700	1x prenosni rač.	840
Računalniška oprema SS (16.95%)	308		nerealizirano
2 x slušalke za računalnik	80	4x slušalke	93
Bralnik	180		nerealizirano
Pohištvena oprema			
Prilagoditev omare v mladinskem kot.	1.015	Preusmeritev sredstev v prenovno razsvetljavo	
Oglasne deske	400	Preusmeritev sredstev v razsvetljavo	
Pohištvo v otroškem kot.*	1.903		1.903
Investicije			
Nakup novega vozila za Potujočo knjižnico	23.000	Izdelava novega vozila za PK	29.391,10

*Zaradi ukrepov in omejitev so bila namenska sredstva iz 2020 porabljena v letu 2021

Nakup IKT s sredstvi Ministrstva za kulturo

Knjižnica se je prijavila na razpis Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa računalniške opreme v splošnih knjižnicah v letu 2021. Prijavili smo nakup IKT za vse naše enote, vendar smo sredstva v višini 1.670 € prejeli le za Knjižnico Tolmin. Prejetim sredstvom smo skladno z zastavljenim finančnim načrtom dodali tudi lastna sredstva. Nabavili smo namizni, prenosni in tablične računalnike. Knjižnici Kobarid in Bovec sta bili uvrščeni na rezervno listo, Potujoča knjižnica pa je s strani Ministrstva za kulturo že vključena v sofinanciranje novega vozila.

Investicijsko vzdrževanje

Knjižnica Kobarid

V novembru smo v Knjižnici Kobarid izvedli prenovu približno polovice dotrajanega lesenega parketa. Dela niso bila načrtovana, vendar nujna, zato smo Občino Kobarid zaprosili za namensko porabo ostanka sredstev iz leta 2020, kar je omogočilo izvedbo vzdrževalnih del. Zaradi finančne in organizacijske obsežnosti projekta smo se v letu 2021 odločili prenoviti polovico predvidene površine, v najkrajšem možnem času pa še drugo polovico. Pri demontaži pohištva so se pokazale tudi poškodbe vodovodne napeljave, ki smo jo uspešno sanirali. Pred ponovno montažo pohištva je bilo opravljeno beljenje in temeljito čiščenje, vključno s stekleno umetniško skulpturo. Zaradi vzdrževalnih del je bila Knjižnica Kobarid zaprta 12 delovnih dni.

Investicije v osnovna sredstva skupnega pomena

Potujoča knjižnica

V letu 2021 je bila podpisana pogodba med sofinancerji nakupa novega vozila za Potujočo knjižnico in izvedeno javno naročilo. Sredstva Ministrstva za kulturo smo skladno z izdano odločbo in pogodbo za sofinanciranje bibliobusa porabili za prva izvedena dela. Del razlike do končne vrednosti bibliobusa so skladno s prejetimi računi in na podlagi zahtevka zagotovile občine ustanoviteljice po deležih glede na število prebivalcev iz proračunskih sredstev v letu 2021 (Kobarid in Bovec), del pa v letu 2022. Del finančnih sredstev je prispevala tudi knjižnica.

Tolmin, 18.2.2022

Jerneja Berginc
direktorica Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin

II RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodsko poročilo Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2021 je pripravljeno v skladu z Zakonom o računovodstvu, Zakonom o javnih financah, Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti, Slovenskimi računovodskimi standardi in drugimi predpisi s področja računovodstva.

Računovodsko poročilo obsega pojasnila in razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

1 POJASNILA K BILANCI STANJA

– Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Knjižnica je tudi v letu 2021 poslovala v spremenjenih okoliščinah, ki so bile posledica razglašene epidemije Covid-19 in ukrepov za preprečevanje in zaježitev okužb s to nalezljivo boleznijo. Program dela, ki vsebuje tudi načrt nabav in gradenj oz. načrtovane investicije, je bil sprejet maja 2021. Knjižnici je uspelo pridobiti sredstva Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa novega bibliobusa in sredstva za nakup IKT opreme.

S sredstvi Občine Tolmin za vzdrževanje in obnove smo v letu 2021 nabavili novo računalniško opremo in paketnike za brezstičen prevzem knjig tudi izven delovnega časa in jih namestili pred vhod Knjižnice Tolmin. Opravljena so bila nujna vzdrževalna dela v atriju, namesto klopi v atriju smo nabavili in zamenjali 30 dotrajanih varnostnih svetilk.

Občina Kobarid nam je v proračunu za 2021 zagotovila investicijska sredstva za posodobitev računalniške in tehnične opreme ter sredstva za prenovu polovice lesenega parketa Knjižnice Kobarid.

Občina Bovec je s proračunskimi sredstvi podprla nakup računalniške opreme in zamenjavo zastarele razsvetljave z led lučmi, preureditev otroškega kotička v Knjižnici Bovec, ki je bila izvedena v začetku leta, pa smo pokrili iz rezultata preteklega leta.

Za potrebe Potujoče knjižnice je bil izveden nakup drobnega inventarja.

Nakup podvozja in nadgradnja vozila za bibliobus

Zamrznitev državnega proračuna za leto 2020 in določene birokratske spremembe na strani Ministrstva za finance so zamaknili vse postopke, povezane z nakupom novega bibliobusa. Pogodba med Ministrstvom za kulturo, občinami in knjižnico je bila podpisana konec februarja 2021, v njej pa je glede na okoliščine določeno, da MK zagotovi sredstva v letu 2021, občine pa v letu 2021 ali v letu 2022.

Na objavljeno javno naročilo za nakup novega bibliobusa je prispela le ena ustrezna ponudba, ki je bila zaradi gospodarskih razmer, nastalih zaradi epidemije COVID-19, višja od predvidene v letu 2019.

Po podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem AS Domžale je knjižnica aktivno stopila v kontakt z njimi in pričela z realizacijo projekta. Skladno s pogodbo je izvajalec knjižnici izdal delni račun v višini sredstev, ki jih k nakupu prispeva ministrstvo, ter delni račun za nadaljevanje nadgradnje vozila. Glede na zagotovljena sredstva smo od Ministrstva za kulturo prejeli 180.000 €, za proračunska sredstva občin smo skladno z dogovorom posredovali zahtevek za izplačilo za izdelavo bibliobusa Občini Bovec v višini 29.391,10 € in Občini Kobarid v višini 38.950,00 € še v letu 2021, občini Tolmin pa bomo zahtevek izdali po prejemu končnega računa v letu 2022.

Med drobni inventar štejemo tudi knjižnično gradivo, to so knjige, serijske publikacije, glasbene zgoščenke, DVD-ji, zemljevidi, ipd. Nabavljena vrednost knjižničnega gradiva v letu 2021 znaša 91.905 €. Nabava knjižničnega gradiva je bila financirana iz naslednjih virov:

- Ministrstvo za kulturo	17.870 €
- Občina Bovec	15.251 €
- Občina Kobarid	14.291 €
- Občina Tolmin	41.052 €
- Lastna sredstva 2021	3.238 €
- Sredstva preteklih let	203 €

Drobni inventar in knjižnično gradivo, katerega posamična vrednost ne presega 500 €, se ob nabavi v celoti odpišeta, zato na sedanjo vrednost sredstev v upravljanju ne vplivata.

Knjižnica je v letu 2021 odpisala staro in neuporabno pohištveno opremo, zastarelo in pokvarjeno računalniško in drugo opremo.

Knjižnica je med letom odpisala knjižnično gradivo, ki so ga bralci izgubili in zanj poravnali odškodnino. V skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva je knjižnica odpisala večje število enot knjižničnega gradiva brez sedanje vrednosti.

Sredstva namenjena izdelavi vozila potujoče knjižnice vplivajo na bistveno povečanje vrednosti sredstev v upravljanju ob koncu leta 2021.

- **Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve**

Stanje dobroimetja na računu pri UJP je ob koncu leta 2021 višje kot leto prej, to pomeni več finančnih prilivov kot odливov v letu, kar je pojasnjeno v bilanci po denarnem toku.

Med kratkoročnimi terjatvami do uporabnikov enotnega kontnega načrta ima knjižnica odprte terjatve do občin ustanoviteljic: Občina Kobarid in Občine Bovec nam dolgujeta decembrsko dotacijo. Odprta je tudi terjatev do Tolminskega muzeja za opravljene storitve v 2021.

Med drugimi kratkoročnimi terjatvami v skupni kontov 17 ima knjižnica odprto terjatev do ZZZS za refundacijo nadomestil oz. bolniških odsotnosti v novembru in decembru in terjatev do banke iz poslovanja s plačilnimi karticami. Stanje aktivnih časovnih razmejitev predstavljajo delna plačila naročnin na revije, ki izidejo v letu 2022.

- **Zaloge**

Med zalogami knjižnica vodi vrednost proizvodov, to je brošure Gabrijela Mrak tolminska operna pevka, ki jo je v letu 1999 izdala knjižnica. Med zalogami imamo knjiženo tudi stanje torb z logotipom po nabavni vrednosti. Bombažne torbe, ki smo jih nabavili v letu 2020, so namenjene promociji na različnih akcijah in projektih knjižnice ter prodaji uporabnikom na izposoji.

- **Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve**

Med kratkoročnimi obveznostmi do zaposlenih ob koncu leta 2021 knjižnica izkazuje obračunano plačo z nadomestili in povračili za mesec december in redno delovno uspešnost drugega polletja vključno z dajatvami. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev izkazujejo odprte obveznosti na dan 31. 12. 2021, ki še niso zapadle v plačilo. Knjižnica izkazuje tudi obveznost za plačilo davka od dohodka pravnih oseb za 2021. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov proračuna predstavljajo obveznosti, ki izhajajo iz e-računov proračunskih

uporabnikov in so potrjene z IOP obrazci.

Pasivne časovne razmejitve sestavljajo sredstva, ki so jih vse tri občine namenile za izdajo knjige o zgodovini knjižničarstva, del neporabljenih sredstev za zaposlene in ostanek sredstev za vzdrževanje in popravila obstoječega vozila potujoče knjižnice, ki bo predvidoma namenjen tem stroškom v letu 2022 oz. za stroške povezane z nakupom novega vozila. Kratkoročno odloženi prihodki iz projektov pa predstavljajo znesek prestavljene prireditve ob zaključku projekta Primorci beremo.

Sredstva za zaposlene se bodo po dogovoru z Občino Tolmin in Občino Bovec namenili za pokritje primanjkljaja pri stroških dela v 2022.

- Viri sredstev

V skupini kontov 92 – Dolgoročne pasivne časovne razmejitve predstavljajo prejete donacije za vgradnjo dvigala in za nakup opredmetenih osnovnih sredstev ter vrednost umetnin, ki so bile knjižnici podarjene v trajno last. Vrednost donacij se je zmanjšala, zaradi obračunane amortizacije dvigala v 2021. V skupini 98 pa izkazujemo sredstva prejeta v upravljanje od vseh treh občin ustanoviteljic, sredstva ministrstva za pogodbeno sofinanciranje in presežek prihodkov nad odhodki.

Stanje konta 980 – Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje ob koncu leta 2021 znaša 767.118 € in je višje kot v preteklem letu predvsem na račun sredstev pridobljenih za nakup in izdelavo novega vozila potujoče knjižnice.

Presežek prihodkov nad odhodki leta 2021 v višini 12.562,92 € povečuje konto 985 – nerazporejeni presežek prihodkov nad odhodki.

2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV

- Analiza prihodkov

Celotni prihodki poslovanja knjižnice so v letu 2021 glede na prihodke v predhodnem letu višji za dobrih 12 %. Prihodki prejeti iz javnih financ so se glede na predhodno leto povečali za 108.034 € oz. za dobrih 11 %, lastni prihodki pa so se povečali za dobrih 46 %, v znesku je to 13.341 €. Na povečanje prihodkov iz javnih sredstev so vplivale predvsem spremembe na področju plač, in sicer za izplačilo redne delovne uspešnosti za celotno leto 2021 in izplačilo dodatkov za delo v rizičnih razmerah v času razglašene epidemije. Iz občinskih proračunov je bilo več denarja namenjenega za investicijsko vzdrževanje, Ministrstvo za kulturo pa je za nakup licenc za elektronske knjige namenilo več kot v predhodnem letu.

Struktura prihodkov knjižnice je v primerjavi s predhodnim letom naslednja:

Opis – vrsta prihodka	leto 2020	leto 2021	indeks
- Prihodki od članarin	16.664	21.579	
- Ostali prihodki na izposoji	11.947	19.196	
- Drugi prihodki (zapisi, nalepke)	319	1.496	
<i>Nejavni prihodki iz izvajanja javne službe</i>	28.930	42.271	1,461
- Prihodki za stroške dela	458.007	492.370	
- Prihodki za materialne stroške	58.872	60.246	
- Prihodki za delovanje potujoče knjižnice	18.454	25.781	
- Prihodki za vzdrževanje	4.469	7.376	

- Prihodki za prireditve in projekte	13.049	9.833	
- Drugi prihodki – e-knjige	2.299	6.706	
- Prihodki za dod. v izrednih razmerah	12.669	29.554	
- Prihodki prejšnjih obdobj	80	303	
<i>Prihodki iz javnih financ</i>	567.899	632.168	1,113

Knjižnica je bila tudi v drugem valu epidemije (od oktobra 2020 do februarja 2021) zaprta za uporabnike (brezstična izposoja in vračanje gradiva) zaradi upoštevanja vladnih odlokov v zvezi s preprečevanjem širjenja virusa SARS-COV-19. Ker so ob tem vse terjatve do uporabnikov mirovale, se je del obveznosti za plačila na izposoji prenesel oz. zamaknil iz 2020 v 2021. Uporabnikom smo ponujali možnost spletnega plačevanja, ki pa so jo izkoristili le v manjšem deležu.

- Analiza odhodkov

Stroški materiala in stroški storitev so se v letu 2021 povečali glede na posebno predhodno leto. Razlika pri stroških materiala je odraz sprememb cen energentov, predvsem goriva. V letu 2021 nam je kljub izrednim razmeram uspelo izvesti določeno število prireditev in dejavnosti, nekatere tudi v e-obliki na daljavo. Pri stroških storitev so spremembe nastale zaradi višjih cen poštne storitve in možnosti pošiljanja gradiva na dom ter pošiljanje nagrad sodelujočim v akcijah in projektih. V letu 2021 je knjižnica zakupila več licenc za elektronske in zvočne knjige. Glede na predhodno leto so bili v letu 2021 nižji stroški rednega vzdrževanja, skladno s planom pa višji stroški investicijskega vzdrževanja v vseh enotah naše knjižnice. Med svetovalne storitve smo uvrstili pripravo idejne zasnove notranjosti in zunanje podobe novega vozila potujoče knjižnice. Zaradi nadomeščanja odsotnega voznika so se v letu 2021 povečali stroški prevoznih storitev, višji stroški študentskega dela pa so nastali zaradi nadomeščanja odsotnih zaposlenih iz različnih razlogov (predvsem epidemije) in preverjanja PCT pogoja ob vstopu v knjižnice.

Največji delež med odhodki predstavljajo stroški dela, ki so se v letu 2021 glede na predhodno leto povečali za 13 %. Ne glede na to, da se je realizacija kadrovskega načrta med letom nekoliko spremenila in da so zaposleni koristili različne oblike odsotnosti (izolacijo, višjo silo, karanteno, neplačan dopust), so na povečanje teh stroškov vplivali predpisi na področju plač: uvedba izplačila redne delovne uspešnosti za celotno leto 2021, napredovanja zaposlenih, višja minimalna plača in višji regres za dopust, višji znesek regresa za prehrano in višja kilometrina za prevoz na delo ter ukrepi interventnih zakonov, v skladu s katerimi so bili izplačani dodatki zaposlenim za delo v rizičnih razmerah.

- Amortizacija

Amortizacijo smo obračunavali po predpisanih stopnjah. Drobni inventar s posamično vrednostjo pod 500 € smo odpisali v celoti ob izdaji v uporabo. Stroške amortizacije smo zmanjšali v breme virov sredstev. Amortizacija oz. odpis drobnega inventarja, ki ni bil predviden in planiran iz sredstev proračunov, pa pokrivamo iz tekočih prihodkov leta. Ti stroški so v letu 2021 nižji kot v predhodnem letu. Med drobni inventar spada tudi knjižnično gradivo, amortizacijo gradiva knjižimo v breme virov sredstev.

- Drugi stroški in finančni odhodki

Drugih stroškov in finančnih odhodkov v letu 2021 knjižnica ne izkazuje.

- Poslovni izid

Poslovni izid oz. presežek prihodkov nad odhodki po načelu nastanka dogodka leta 2021 znaša 12.649,27 €, po odbitku davka od dohodka pravnih oseb pa je čisti dobiček 12.562,92 €.

3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka v letu 2021 izkazuje precej višje skupne prihodke in višje odhodke kot v preteklem letu, presežek prihodkov nad odhodki oz. višji prilivi kot odlivi znašajo 44.358 €.

Na pozitivno razliko vpliva predvsem zamik izplačila decembrske plače v januar in izplačilo redne delovne uspešnosti za obdobje julij – december 2021 prav tako v januarju 2022.

V denarnem toku leta 2022 je izkazan tudi priliv za izplačilo dodatkov za delo v rizičnih razmerah v drugem valu epidemije leta 2020.

Med prilivi za investicije tako iz državnega proračuna kot iz občinskih proračunov izstopajo sredstva namenjena za izdelavo novega vozila potujoče knjižnice v višini 250.000 €.

Lastni prihodki iz izvajanja javne službe so v 2021 višji zaradi negativnega vpliva epidemije na poslovanje knjižnice v predhodnem letu.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so povečali glede na predhodno leto, predvsem na račun višjih cen goriv, višjih prevoznih storitev, višjih stroškov e-gradiva in drugih storitev.

Pri investicijskih odhodkih oz. odlivih izkazujemo nižjo vrednost nakupa drugih osnovnih sredstev glede na predhodno leto, kamor štejemo vrednost nakupa knjižničnega gradiva. V letu 2021 med investicijskimi odhodki knjižnica izkazuje višje izdatke za opremo in izdatke za investicijsko vzdrževanje kot v predhodnem letu. Odliv za nakup prevoznega sredstva v višini 250.000 € pa predstavlja izvedena dela pri izdelavi novega vozila – bibliobusa.

Presežek v skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu za javne zavode se v letu 2021 ne ugotavlja.

4 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Knjižnica tudi v letu 2021 po pojasnilu Ministrstva za finance Direktorata za proračun št. 410-11/202/5 ne izkazuje prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Del javne službe so tudi prihodki najemnin in prihodki opravljenih bibliografskih zapisov ter tiska nalepk za druge uporabnike.

5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica v izkazu računa financiranja v letu 2021 izkazuje le znesek povečanja sredstev na računu.

6 PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA – PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI ZA LETO 2021

Ugotovljeni poslovni izid – presežek prihodkov nad odhodki za poslovno leto 2021 znaša 12.649,27 €. Knjižnica kot javni zavod izpolnjuje pogoje za uveljavljanje oprostitve plačila davka po 9. členu ZDDPO-2, zato smo v davčnem obračunu najprej izvzeli prihodke od nepridobitne dejavnosti in v skladu s 27. členom tega zakona izvzeli tudi sorazmerni del odhodkov. Zaradi uveljavljanja neporabljenega dela investicijske olajšave iz leta 2019 je osnova za obračun zmanjšana, obveznost za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb pa znaša 86,35 €.

Na predlog knjižnice je Svet knjižnice na 10. redni seji 23. 02. 2022 sklenil, da presežek prihodkov nad odhodki ostane nerazporejen. V skladu z zakonodajo končni sklep o namenski porabi presežka sprejmejo ustanoviteljice.

7 POROČILO O PORABI SREDSTEV AMORTIZACIJE

V letu 2021 občine soustanoviteljice niso namenile sredstev za pokrivanje amortizacije. Stroške amortizacije nabavljenega drobnega inventarja je knjižnica pokrila iz lastnih virov.

8 POROČILO O PORABI SREDSTEV ZA INVESTICIJE V LETU 2021

Knjižnica je v letu 2021 investicijska sredstva porabila za naslednje namene:

- V Knjižnici Tolmin: tablični računalniki in monitorji, paketniki, mobilni aparat, svetilke varnostne razsvetljave, popravila in barvanje v atriju, večji servis klim;
- V Knjižnici Kobarid: prenosni in tablični računalnik, razvalžilnik, sesalec in prenova lesenega parketa;
- V Knjižnici Bovec: računalnik in slušalke, seniKnjig, led svetila, prenova otroškega kotička;
- Potujoča knjižnica: izdelava nadgradnje novega vozila, termični tiskalnik in mobilni aparat.

Med investicijske odhodke kot drobni inventar štejemo tudi nabavo knjižničnega gradiva, ki je bil financiran iz proračunov občin, državnega proračuna in lastnih virov.

8.1 PODATKI O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH MINISTRSTVA ZA KULTURO

Ministrstvo za kulturo RS je v letu 2021 zagotovilo sredstva za sofinanciranje izvedbe in nakupa novega vozila za potujočo knjižnico v višini 180.000 €. Na neposrednem pozivu k predložitvi predlogov za sofinanciranje nakupa IKT opreme je knjižnica uspela pridobiti sredstva v višini 1.670 € za posodobitev računalniške opreme Knjižnice Tolmin. Nakup knjižničnega gradiva, ki ga sofinancira Ministrstvo za kulturo RS pa je potekal v skladu s pogodbo. Do konca leta 2021 so bila vsa sredstva iz tega naslova tudi porabljena.

9 POROČILO O POPISU TER POROČILO O USKLAJEVANJU PO 37. ČLENU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

Popisna komisija je na dan 31.12. 2021 popisala vsa sredstva knjižnice, terjatve in obveznosti. Inventurna komisija je popis neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev opravila s pomočjo čitalnika. V popisne liste je zabeležila spremembe nahajališč in druge ugotovitve popisa. Inventurna komisija ni ugotovila primanjkljajev, predlagala pa odpis nekaterih pokvarjenih, neuporabnih ali zastarelih OS, ki so v celoti amortizirana in odpis drobnega inventarja.

Popisala je tudi knjižnično gradivo v vseh oddelkih, in sicer vsak tisoči izvod s končnico inv. številke 30, pri čemer je ugotovila, da ni bilo pogrešanih oz. ne najdenih izvodov gradiva. Popisani so bili tudi tekoče naročeni časopisi in revije, ki se hranijo v skladišču tolminske knjižnice, to je 62 naslovov.

Med letom 2021 smo v skladu z Navodili NUK –a za izločanje in odpis gradiva zaradi prostorske stiske izločili in odpisali duplikate, zastarelo, neaktualno in neuporabno gradivo, pa tudi gradivo, ki je bilo preveč poškodovano za izposoj, skupno je bilo odpisanih 2.820 enot. Odpisanih je bilo tudi 37 enot gradiva, ki so ga bralci izgubili ter zanj poravnali odškodnino.

Popisna komisija je popisala tudi predmete ter knjige in kartografsko gradivo večje in trajnejše vrednosti in ni ugotovila popisnih razlik, saj jih knjižnica hrani v domoznanstvu oz. ognjevarnih omarah v malem skladišču in ni namenjeno prosti izposoji.

Pri popisu denarnih sredstev komisija ni ugotovila popisnih razlik, saj se izkazana sredstva na zadnjem izpisku iz TRR in na zadnjem blagajniškem dnevniku ujemajo s knjigovodskimi podatki.

Pri popisu obveznosti inventurna komisija ni ugotovila popisnih razlik, vse odprte obveznosti še niso zapadle ali pa izhajajo iz obračunskih listin na dan 31. 12. 2021.

Popisane so bile tudi pasivne in aktivne časovne razmejitve, kjer ni ugotovila odstopanj.

Pri popisu terjatev komisija ni ugotovila popisnih razlik, terjatve do proračunskih uporabnikov so usklajene z IOP obrazci.

Pri popisu zalog je komisija ugotovila, da se zaloge knjig Gabrijela Mrak, tolminska operna pevka ujema s knjiženim stanjem in znaša 109 izvodov, zaloga bombažnih torb z logotipom pa znaša 136 kosov.

Svet knjižnice je potrdil poročilo inventurne komisije in sprejel sklep, da se opravijo predlagani odpisi.

Knjižnica je z vsemi tremi občinami ustanoviteljicami (Občino Tolmin, Občino Kobarid in Občino Bovec) uskladila stanje kratkoročnih terjatev, stanje sredstev v upravljanju skupaj s presežkom prihodkov nad odhodki iz preteklih let in dobičkom iz leta 2021.

10 ZAKLJUČEK

Celotno Letno poročilo Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2021 (Poslovno poročilo, računovodsko poročilo z izkazi in pojasnili in Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ) je Svet knjižnice potrdil na svoji 10. redni seji 23. 2. 2022.

Tolmin, 24.2.2022

Letno poročilo pripravili:

Darija Uršič, računovodkinja

Jerneja Berginc, direktorica

Priloga: Realizacija izobraževanja zaposlenih v 2021

DATUM	KJE	VRSTA IZOBRAŽEVANJA	URE	STROŠKI IZOBRAŽEVANJA / EUR	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
21.01.2021	M. Zorec / Knjižalni spleti	Kamišljaj, e-izobraževanje (3h/7h samostojno delo s svetovanjem)	3	24,00 €																		
4.02.2021	Goriška knj. / spleti	E-viri	22	0,00 €		x																
22.02.2021	NUK / zoom	Katalogizacija sestavnih delov	12	110,00 €																		
23.2.2021 in 2.3.2021 10.00-11.30	Kulturnoumetniško društvo Polica Dubove v sodelovanju s Knjižnico karšana Gorica, Dobričevski in Javni skladom RS za kulturne dejavnosti	Večinar za moderatore bralnih klubov: začetna stopnja	16	0,00 €																		
25.02.2021	e-izobraževanje Alzheimar Slovenija	Domenica - vzpostavitev denarnih prijavne točke v knjižnici	27	0,00 €		x																
2.03.2021	Verlag Dashofer / zoom	Kadrovski procesi	21	401,38 €		x																
marec	zoom	Problematika računovodstva na področju plačil - izredne zdravstvene razmere	3	0,00 €			x															
16.3.2021 in 23.3.2021 ob 10.00-11.30	Kulturnoumetniško društvo Polica Dubove v sodelovanju s Knjižnico karšana Gorica, Dobričevski in Javni skladom RS za kulturne dejavnosti	Večinar za moderatore bralnih klubov: nadaljevalna stopnja	16	0,00 €																		
8.04.2021	MKL / zoom	Kakovostna ilustracija in oblikovanje knjig za otroke	2,5	40,00 €																		
11.05.2021	MKL / spleti	Priprava in uporaba e-kvizov, eugank in interaktivnih delovnih listov	3	60,00 €																		
11.05.2021	NG	DRR, izbič.	3	50,00 €			x															
20.05.2021	IZUM / zoom	Uporaba programskih orodij COBIS/Prezemanje zapisov in zaloga	28	280,00 €																		
27. in 28.5.2021	KCKTOLMIN	Komunikacijska delavnica	144	790,00 €		x																
3.06.2021	KCK / TOLMIN / Loke, inštitut za varnost	Izobraževanje iz varnosti pri delu in Evakuacija	24	0,00 €		x																
3.06.2021	KCK / TOLMIN / Loke, inštitut za varnost in Gasilska zveza Tomin	Gasiljenje začetnih požarov	16	0,00 €																		
8.09.2021	mklj / SPLET	Začetek nove bralne sezone, predstavitve nacionalnega projekta JAK Razstev s knjigo 2021/2022	4	0,00 €																		
6.09.2022	IZUM / MB	Katalogizacija e-virov, dostopnih prek spleta	8	70,00 €		x																
21.10.2021	Verlag / zoom	Računov.	7	140,29 €		x																
11.11.2021	ZBDS / spleti	Mladi bralci in digitalni mediji	22	0,00 €		x																
12.11.2021	Knjižnica Pavla Golje Trebnje / spleti	Pot do knjige, Knjižnica: Korona = 1:0	16	0,00 €																		
16.11.2021	MKL / spleti	Delavnica vnašanja biografij na portal OSP	2	0,00 €																		
17.11.2021	MKL / spleti	Svetovanje za branje in (ne)formalna bibliotekarija (organiziral MKL, spletno)	6	80,00 €																		
7.12.2021	ipk / spleti	Uspostavljanje Komisije za preprečevanje korupcije	21	0,00 €		x																
8.-10.12.	IZUM / MB / spleti	Predmetno označevanje s Splošnim geslovnikom COBIS	31,5	0,00 €		x																
okt. nov.	Hellenic Open University (Erasmus+)	Boosting digital skills for librarians in Europe - BIBLIO - spletni tečaj 8 tednov	160	0,00 €		x																
15.12.	NUK / zoom	Prihodni in končni projekti FINUT za knjižnice, knjižničarje in uporabnike	3,5	0,00 €		x																
	ARNES / zoom	MOST (MOOC) - Varnost interneta in naprava - spletni tečaj 3 tedne	24	0,00 €		x																
15.4.	Verlag Dashofer	Spornitarsko središče javnega sektorja	4,5	0,00 €		x																
15.4.	Knjižnica Mirana Jarca NM / zoom	Inkluzivnost v spletnih knjižnicah	3	0,00 €		x																
21.-23.9.	ZBDS / spleti	Kongres ZBDS Uporabnikov v kontekstu sprememb	6	0,00 €		x																
14.4.	Inspektorat za varstvo pri delu	Napogostitve izvirne iz varnosti in zdravja na del. Mesu	1	0,00 €		x																
16.4.	Inspektorat za varstvo pri delu	Pogosto zastavljena vprašanja iz varnosti pri delu	1	0,00 €		x																
10.6.	ZSK	Predstavitve priprave vzorčnih notranjih pravil in uporaba digitalnega arhiva	6	0,00 €		x																
28.-30.9.	Knjižnica celje	E-fest	3	0,00 €		x																
			670	2.045,87 €																		

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra proračunskega uporabnika:
37451Podskupina prorač. uporabnika:
3.4.Matična številka:
5052980000**Bilanca stanja
na dan 31.12.2021**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	001	842.469	626.169
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	17.201	17.201
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	14.579	14.071
02	NEPREMIČNINE	004	942.513	942.513
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	502.129	473.207
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	4.004.840	3.686.262
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	3.605.377	3.532.529
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	012	196.274	151.079
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	159	1
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	171.373	126.198
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	0	0
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	0	0
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NACRTA	017	21.302	22.560
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	3.311	2.136
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	129	184
	C) ZALOGE	023	485	660
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0

Bilanca stanja na dan 31.12.2021

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	327	327
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	158	333
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	1.039.228	777.908
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	034	77.465	42.405
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	38.237	4.997
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	10.484	11.422
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	5.794	926
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	269	33
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	22.681	25.027
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	044	961.763	735.503
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	87.737	89.537
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0

**Bilanca stanja
na dan 31.12.2021**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	0	0
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	767.118	548.307
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	106.908	97.659
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ	060	1.039.228	777.908
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 24.02.2022

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Jerneja Berginc

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra proračunskega uporabnika:
37451Podskupina prorač. uporabnika:
3.4.Matična številka:
5052980000**Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
od 01.01.2021 - 31.12.2021**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	674.439	0
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	674.334	0
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	105	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	0	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	1.494	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	675.933	0
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	671	141.393	0
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	81	0
460	STROŠKI MATERIALA	673	50.961	0
461	STROŠKI STORITEV	674	90.351	0
	F) STROŠKI DELA	675	520.724	0
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	402.055	0
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	64.983	0
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	53.686	0
462	G) AMORTIZACIJA	679	1.088	0
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	79	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	0	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	0	0
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
od 01.01.2021 - 31.12.2021

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0	0
	N) CELOTNI ODHODKI	687	663.284	0
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	12.649	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	86	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	12.563	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 24.02.2022

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Jerneja Berginc

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra proračunskega uporabnika:
37451Podskupina prorač. uporabnika:
3.4.Matična številka:
5052980000**Izkaz prihodkov in odhodkov - določenih uporabnikov
od 01.01.2021 - 31.12.2021**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	860	674.439	596.830
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	674.334	596.756
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	105	74
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	0	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	1.494	265
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	867	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI	870	675.933	597.095
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	871	141.393	121.324
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	81	89
460	STROŠKI MATERIALA	873	50.961	48.880
461	STROŠKI STORITEV	874	90.351	72.355
	F) STROŠKI DELA	875	520.724	460.768
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	402.055	358.174
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	64.983	58.229
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	53.686	44.365
462	G) AMORTIZACIJA	879	1.088	2.259
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	79	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	0	0
468	L) DRUGI ODHODKI	883	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	884	0	0
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0

**Izkaz prihodkov in odhodkov - določenih uporabnikov
od 01.01.2021 - 31.12.2021**

v EUR (brez centov)

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0	0
	N) CELOTNI ODHODKI	887	663.284	584.351
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	888	12.649	12.744
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	86	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	12.563	12.744
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	16	16
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 24.02.2022

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Jerneja Berginc

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

KNJIŽNICA TOLMIN

Tumov drevored 6, 5220 TOLMIN

Šifra: 37451

Matična številka: 5052980000

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na KNJIŽNICA TOLMIN.

Oceno podajam na podlagi:

* ocene notranje revizijske službe za področja:

* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:

* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

V / Na KNJIŽNICA TOLMIN je vzpostavljen(o):

1. primerno kontrolno okolje

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

2. upravljanje s tveganji

2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☒
b) na pretežnem delu poslovanja,	☐
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) z lastno notranjerevizijsko službo,

☐

b) s skupno notranjerevizijsko službo,

☐

c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,

☒

Naziv in sedež **zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:**

Helena Kosmač s.p., Pot Draga Jakopiča 34, Ljubljana
Črnuče

Navedite matično številko **zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:**

9050906000

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,086 mio evrov:

☐ DA

☒ NE

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je:

15.07.2020

d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.

☐

V letu 2021 sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

- Na podlagi Pravilnika o omejitvah in dolžnostih uradnih oseb v zvezi s sprejemanjem daril je bila imenovana odgovorna oseba za vodenje seznama prejetih daril
- Sprejet nov Dokument o upravljanju knjižnične zbirke za obdobje od 2021 do 2025, ki določa tudi nadzor nad knjižnično zbirko

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

Kljub prizadevanjem vodstva je besedilo novega Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin še vedno v postopku sprejemanja pri enem od ustanoviteljev.

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:

Jerneja Berginc, direktorica

Datum podpisa predstojnika:

18.02.2022

Datum oddaje:

24.02.2022